

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan saatettavaksi ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettu laki vastaamaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitteessä IX mainittuja Euroopan yhteisöjen vakuutusalaan koskevia direktiivejä. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi jälleenvakuutusliike kuten nykyisinkin sekä lisäksi erikseen säänneltävä vakuutuspalvelujen vapaa tarjonta ja vakuutuksenvälitystoiminta sekä eräissä tapauksissa myös rinnakkaisvakuutustoiminta.

Ulkomaiset vakuutusyhtiöt ehdotetaan direktiivien mukaisesti jaettavaksi kahteen ryhmään, joita koskevat osin eri säännökset: ulkomaisiin vakuutusyhtiöihin, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueella (ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt), ja ulkomaisiin vakuutusyhtiöihin, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolelle (kolmansien maiden vakuutusyhtiöt). Jollei laissa erikseen toisin säädetäisi, koskisivat lain säännökset edelleenkin kaikkia ulkomaisia vakuutusyhtiöitä.

Vakuutettavat riskit jaettaisiin vakuutusluokkiin direktiivien säännösten mukaisesti. Kotimaassaan sekä vahinko- että henkivakuutusta harjoittava ulkomainen vakuutusyhtiö voisi harjoittaa Suomessa vain vahinkovakuutusta.

Lain pääomavaatimuksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin vain kolmansien maiden vakuutusyhtiöihin, koska ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta kuuluu yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvoville viranomaisille. Yhtiöllä olisi aina oltava sen Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä varten täällä varoja harjoitetun vakuutustoiminnan laadusta riippuen joko 7 tai 14 miljoonaa markkaa (edustuston peruspää-

oma). Vähintään puolet edustuston peruspääomasta tulisi asettaa vakuudeksi ja loppuosa tulisi sijoittaa muiksi varoiksi Suomeen. Lisäksi edustustolla tulisi olla Suomessa riittävä toimintapääoma, jota koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan direktiivien vaatimuksia. Toiminnan aikana yhtiön asettaman vakuuden arvon tulisi olla vähintään toimintapääoman vähimmäismäärän suuruisen. Lakiin lisättäisiin vakuutusyhtiölain jäljempänä mainittua muutosehdotusta vastaava säännös niin sanotusta solvenssitestistä.

Ulkomainen henkivakuutusyhtiö voisi antaa Suomessa niin kutsuttaja sijoitussidonnaisia vakuutuksia.

Suomessa toimiluvan saanut ulkomainen vakuutusyhtiö voisi asetuksella säädetyissä tapauksissa luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan myös sellaiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle, jolla ei ole toimilupaa Suomessa, tai vastaanottaa vakuutuskannan tai sen osan tällaiselta yhtiöltä.

Ulkomaiselle vakuutusyhtiölle asetettaisiin ilmoitusvelvollisuus tietoonsa tulleista rahanpesutoimintaan viittaavista seikoista.

Esitys liittyy esitykseen laiksi vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, esitykseen laeiksi vakuutusyhtiölain, työntekijäin eläkelain 3 §:n ja potilasvahinkolain 5 §:n muuttamisesta sekä esitykseen laeiksi vakuutuksenvälittäjistä ja elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

Esitys liittyy Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen ja on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti ETA-sopimuksen kanssa. Voimaantuloajankohdasta säädettäisiin asetuksella.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	6
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	3	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1.1. Tavoitteet	3	1. Lakiehdotuksen perustelut	7
1.2. Keinot	3	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	23
1.3. Lakiehdotuksissa huomioon otettujen direktiivien pääasiallinen sisältö	3	3. Voimaantulo	23
1.4. Ehdotettujen muutosten pääkohdat	4	LAKITEKSTI	24
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	5	LIITE 1	32
2.1. Nykyinen tilanne	5	Rinnakkaisteksti	32
2.2. Asian valmistelu	6	LIITE 2	49
2.3. Lausunnonantajat	6	Euroopan yhteisön vahvistamat vakuutusluokat .	49
3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset	6		

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys**1.1. Tavoitteet**

Euroopan yhteisöissä (EY) on hyväksytty 21 vakuutus toimintaa koskevaa direktiiviä tai niiden muutosta. Euroopan talousalueesta (ETA) tehdyn sopimuksen liitteen IX mukaan 17 EY:n vakuutusdirektiiviä ja komission liikennevakuutusta koskeva päätös tulevat sovellettaviksi ETA:n piirissä ja siten myös Suomessa.

EY:n tavoitteena on vapauttaa vakuutuspalvelujen tarjonta koko EY:n alueella siten, että johonkin EY-maahan perustettu vakuutusyhtiö voisi kotimaansa antaman toimiluvan perusteella tarjota vakuutuspalveluja kaikissa EY-maissa joko perustamalla asianomaiseen maahan kiinteän toimipaikan tai tarjoamalla vakuutuspalveluja suoraan kotimaastaan.

ETA-sopimuksen liitesäännöstöön kuuluvissa direktiiveissä tämä tavoite on toistaiseksi toteutettu vain suurten vahinkoriskien ja vakuutuksenottajan oma-aloitteisesti toisesta EY:n jäsenvaltiosta hankkimien henkivakuutusten osalta. Muilta osin vakuutuspalvelujen tarjoamiseen vaaditaan vielä kunkin maan kansallisten viranomaisten myöntämä lupa.

Tavoitteen toteuttamiseksi myös muilta osin EY:ssä on hyväksytty muuta ensivakuutusliikettä kuin henkivakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta annettu kolmas Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (92/49/ETY), jäljempänä kolmas vahinkovakuutusdirektiivi ja kolmas henkivakuutusta koskeva direktiivi. Nämä direktiivit eivät kuitenkaan sisälly ETA-sopimuksen liitesäännöstöön, eikä ETA-sopimus siten velvoita niiden periaatteiden huomioon ottamiseen Suomen lainsäädännössä.

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettu laki (635/89) poikkeaa eräisissä kohdin EY:n säännöksistä. Tämän esityksen tavoitteena on muuttaa lakia siten, että se on sopusoinnussa EY:n vakuutus alaa koskevien ETA-sopimuksen liitteessä IX lueteltujen direktiivien kanssa.

1.2. Keinot

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta

Suomessa annettua lakia on muutettava vastaamaan EY:n vakuutus toimintaa koskevien direktiivien säännöksiä.

Myös Suomen lainsäädännössä on toteutettava direktiivien noudattama ulkomaisten vakuutusyhtiöiden jako kahteen ryhmään: ulkomaisiin vakuutusyhtiöihin, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueella (ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt) ja ulkomaisiin vakuutusyhtiöihin, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella (kolmansien maiden vakuutusyhtiöt). Näitä yhtiöitä koskisivat osittain eri säännökset.

Käytännössä jako ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vaikka sama laki sääntelisikin kaikkien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toimintaa Suomessa, osa sen pykälistä koskisi vain kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä ja osa vain ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä. Jollei laissa erikseen toisin säädettäisi, koskisivat sen säännökset edelleenkin kaikkia ulkomaisia vakuutusyhtiöitä.

1.3. Lakiehdotuksessa huomioon otettujen direktiivien pääasiallinen sisältö

ETA-sopimuksen liitteessä IX vakuutusdirektiivit on jaoteltu niiden luonteen mukaan vahinkovakuutus-, liikennevakuutus- ja henkivakuutusdirektiiveihin sekä muihin vakuutus toimintaa koskeviin direktiiveihin. ETA-sopimuksen liitteessä IX vahinkovakuutusta koskee kymmenen EY:n direktiiviä tai niiden muutosta. Tärkeimmät näistä ovat muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 24 päivänä heinäkuuta 1973 annettu ensimmäinen Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (73/239/ETY), jäljempänä ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi sekä muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta 22 päivänä heinäkuuta 1988 annettu toinen Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (88/357/ETY), jäljempänä toinen vahinkovakuutusdirektiivi.

ETA-sopimuksen liitteessä IX on kaksi hen-

kivakuutusta koskevaa direktiiviä, nimittäin henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 5 päivänä maaliskuuta 1979 annettu ensimmäinen Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (79/267/ETY), jäljempänä ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi sekä henkivakuutuksen ensivakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä sekä direktiivin 79/267/ETY muuttamisesta 8 päivänä marraskuuta 1990 annettu toinen Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (90/619/ETY), jäljempänä toinen henkivakuutusdirektiivi.

Ulkomaisia vakuutusyhtiöitä, jotka harjoittavat ensivakuutusliikettä EY:n alueella sivukonttorin tai asioimiston (edustusto) kautta, koskevat säännökset sisältyvät pääasiallisesti ensimmäiseen vahinko- ja ensimmäiseen henkivakuutusdirektiiviin. Direktiiveissä erotetaan toisistaan ne ulkomaiset vakuutusyhtiöt, joilla on kotipaikka EY:n alueella, ja ne yhtiöt, joiden kotipaikka on EY:n ulkopuolella. Direktiivien pääperiaatteena on, että jäsenmaiden on yhtenäistettävä säännökset, jotka koskevat EY:n alueella kotipaikan omaavien ulkomaisen vakuutusyhtiöiden toimintaa muissa EY:n jäsenvaltioissa.

EY:n jäsenvaltioiden ulkopuolella kotipaikan omaavia ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskevat direktiivien artiklat ovat vähimmäissäännöksiä, joiden tarkoituksena on estää tällaisten yhtiöiden asiakkaita joutumasta huonompaan asemaan pelkästään EY:n sisällä toimivien vakuutusyhtiöiden asiakkaisiin verrattuna. Direktiivit eivät kuitenkaan estä jäsenvaltioita asettamasta kolmansissa maissa kotipaikan omaaville ulkomaisille vakuutusyhtiöille näitä vähimmäissäännöksiä ankarampia vaatimuksia.

Ensimmäiseen vahinko- ja ensimmäiseen henkivakuutusdirektiiviin sisältyvät säännökset muun muassa toimiluvan myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä sekä ulkomaisen vakuutusyhtiön edustustolta vaadittavasta vakavaraisuudesta ja sen valvonnasta.

Lähtökohtana vakavaraisuussäännösten osalta on, että EY:n jäsenvaltiossa kotipaikan omaavan ulkomaisen vakuutusyhtiön vakavaraisuuden valvonta kokonaisuudessaan ja siis myös toisessa EY:n jäsenvaltiossa sijaitsevan

edustuston kautta harjoitetun toiminnan osalta vastuuvelan laskentaperusteita lukuun ottamatta kuuluu yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvoville viranomaisille. Vastuuvelan katetta lukuun ottamatta edustuston sijaintivaltio ei voi myöskään vaatia varojen sijoittamista alueelleen eikä siis asettaa edustustolle erityisiä pääomavaatimuksia.

Jos ulkomaisen vakuutusyhtiöllä on kotipaikka EY:n ulkopuolella, yhtiön EY:n alueella sijaitsevan edustuston on paitsi laskettava ja katettava sijaintivaltiossa harjoittamastaan ensivakuutusliikkeestä johtuva vakuutustekninen vastuuvelka sijaintivaltion kansallisessa lainsäädännössä säädetyllä tavalla myös muodostettava direktiivien mukainen toimintapääoma (solvency margin). Toimiluvan saamisen eräänä edellytyksenä on, että osa ulkomaisen vakuutusyhtiön varoista sitoudutaan tallettamaan edustuston sijaintivaltioon vakuudeksi ja osa sijoitetaan muiksi varoiksi sijaintivaltioon.

Toiseen vahinko- ja toiseen henkivakuutusdirektiiviin sisältyvät myös edustustoja koskevat säännökset vakuutuskannan luovuttamisesta.

Toisen vahinko- ja toisen henkivakuutusdirektiivin vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa koskevien säännösten johdosta on annettu erillinen hallituksen esitys laiksi vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 286/1992 vp).

Muut vahinkovakuutustoimintaa koskevat direktiivit ovat merkitykseltään vähäisempiä kuin ensimmäinen ja toinen vahinkovakuutusdirektiivi. Näillä direktiiveillä annetaan esimerkiksi jälleenvakuutusta, rinnakkaisvakuutusta, matka-apua, luotto- ja takausvakuutusta sekä oikeusturvavakuutusta koskevia tarkempia säännöksiä. Nämä direktiivit on otettu huomioon tässä esityksessä samoin kuin rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (91/308/ETY), jonka säännökset koskevat sekä pankkeja että vakuutusyhtiöitä.

1.3. Ehdotettujen muutosten pääkohdat

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettua lakia on muutettava vastaamaan sekä vakuutustoimintaa koskevia, ETA-sopimuksen liitteessä IX lueteltuja direktiivejä että vakuutusyhtiölain muutosehdotusta

(hallituksen esitys laeiksi vakuutusyhtiölain, työntekijäin eläkelain 3 §:n ja potilasvahinkolain 5 §:n muuttamisesta, HE 350/1992 vp), joskin useimmissa tapauksissa samat säännökset sisältyvät sekä direktiiveihin että vakuutusyhtiölain muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen. Direktiiveihin sisältyy kuitenkin myös ulkomaisten vakuutusyhtiöiden edustustoja koskevia erityissäännöksiä.

Laissa on toteutettava direktiivien edellyttämä jako ulkomaisiin ETA-vakuutusyhtiöihin ja kolmansien maiden vakuutusyhtiöihin.

Toimiluvan myöntämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa siten, että toimiluvasta ilmenisivät ne vahinkoja henkivakuutusdirektiivien liitteiden mukaiset vakuutusluokat, joiden mukaista toimintaa ulkomaisella vakuutusyhtiöllä olisi oikeus Suomessa harjoittaa. Vakuutettavat riskit jaettaisiin vakuutusluokkiin direktiivien säännösten mukaisesti. Kotimaassaan sekä vahinko- että henkivakuutusta harjoittava ulkomainen vakuutusyhtiö voisi harjoittaa Suomessa vain vahinkovakuutusta.

Ulkomaisille vakuutusyhtiöille asetettu kieltö ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa omistaa muuta liikettä kuin vakuutusliikettä harjoittavan suomalaisen osakeyhtiön osakepääomasta tai äänivallasta enemmän kuin 20 prosenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei vakuutusyhtiöllä yksin tai yhdessä toisten vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhdistysten kanssa ilman eri lupaa saisi olla osake- tai äänimääräenemmistöä muuta kuin vakuutusliikettä harjoittavassa suomalaisessa osakeyhtiössä.

Pääasiamiehen pätevyydelle ehdotetaan asetettavaksi samat vaatimukset kuin vakuutusyhtiölain muutosehdotuksessa asetetaan kotimaisen vakuutusyhtiön toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille.

Pääasiamiehenä voisi toimia myös suomalainen yhteisö, jonka olisi nimettävä edustajakseen pääasiamiehelle asetetut vaatimukset täyttävä luonnollinen henkilö.

Koska ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta kuuluu yhtiöiden kotimaan vakuutustoimintaa valvoville viranomaisille, ehdotetaan lakia muutettavaksi siten, että lain säännöksiä edustuston pääomavaatimuksista sovellettaisiin vain kolmansien maiden vakuutusyhtiöihin. Tällaisella yhtiöllä olisi aina oltava sen Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä varten varoja Suomessa harjoite-

tun vakuutustoiminnan laadusta riippuen joko 7 tai 14 miljoonaa markkaa (*edustuston peruspääoma*). Vähintään puolet edustuston peruspääomasta tulisi asettaa vakuudeksi ja loppuosaa vastaava määrä tulisi sijoittaa muiksi varoiksi Suomeen. Edustustolla tulisi olla Suomessa riittävä toimintapääoma, jonka vähimmäismäärä laskettaisiin pääosin vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen säännösten mukaisesti. Toiminnan aikana yhtiön asettaman vakuuden tulisi olla vähintään toimintapääoman vähimmäismäärän suuruinen. Lakiin lisättäisiin vakuutusyhtiölain muutosehdotusta vastaava säännös niin sanotusta solvenssitestistä.

Ulkomaisella henkivakuutusyhtiöllä olisi oikeus antaa Suomessa niin kutsuttuja unitlinked tyyppisiä (*sijoitussidonnaisia*) vakuutuksia.

Ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voisi myös ennakoilmoituksen tehtyään harjoittaa Suomesta käsin vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa muissa valtioissa.

Lisäksi ehdotetaan, että Suomessa toimiluvan saanut ulkomainen vakuutusyhtiö voisi luovuttaa vakuutuskannan tai sen osan ulkomaiselle vakuutusyhtiölle, jolla ei ole Suomessa toimilupaa, tai vastaanottaa vakuutuskannan tai sen osan tällaiselta yhtiöltä.

Eri valtioiden vakuutustoimintaa valvovien viranomaisten tarkoituksenmukaisen yhteistyön mahdollistamiseksi olisi muutettava lain salassapitoa koskevia säännöksiä.

Ulkomaiselle vakuutusyhtiölle asetettaisiin ilmoitusvelvollisuus tietoonsa tulleista rahanpesutoimintaan viittaavista seikoista sekä velvollisuus antaa rahanpesutoiminnan ehkäisemisessä tarpeellisia tietoja.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen tilanne

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettua lakia sovelletaan ulkomaisiin vakuutusyhtiöihin ja muihin ulkomaisiin vakuutusyhteisöihin, jotka harjoittavat ensivakuutusliikettä Suomessa. Luvan ensivakuutusliikkeen harjoittamiseen antaa valtioneuvosto.

Tällä hetkellä toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa on myönnetty kolmelle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on asetettava

Suomeen vakuus, joka on samansuuruinen kuin kotimaisilta vakuutusyhtiöiltä vaadittava peruspääoma. Toiminnan aikana vakuutta on korotettava harjoitetun vakuutusliikkeen laajuuden mukaan. Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi laskettava vakuutus sopimuksista aiheutuva vastuu eli vastuuvelka ja sijoitettava sen katteeksi varoja.

Yhtiön toimintaa Suomessa johtaa ja hoitaa yhtiön valtuuttama ja sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymä pääasiamies.

Suomessa harjoitetun toiminnan valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Siinä noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaistenkin vakuutusyhtiöiden valvonnassa.

2.2. Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 11 päivänä marraskuuta 1991 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, mitä muutoksia on tehtävä ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettuun lakiin, mikäli Suomen on Euroopan talousalueeseen tähtäävän sopimuksen nojalla sopeutettava lainsäädäntönsä EY:n lainsäädäntöön. Esitys perustuu tämän työryhmän tekemiin ehdotuksiin.

2.3. Lausunnonantajat

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden ETA-työryhmän muistiosta pyydettiin lausunto kauppa- ja teollisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, Suomen Pankilta, Keskuskauppakamarilta, Kuluttaja-asiamieheltä, Kuluttajien vakuustoitimistolta, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta ja Teollisuuden Keskusliitolta. Kaikki pyydetty tahot antoivat lausuntonsa asiasta. Esityksessä on pyritty ottamaan huomioon lausunnoissa esitetyt näkökohdat.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden valvontaa

tai lain soveltamista varten ei ehdoteta perustettavaksi uusia viranomaisia eikä toimielimiä. Yhtiöitä valvoisi edelleenkin sosiaali- ja terveysministeriö. Vakuustoitiminnan kansainvälistyminen lisää kuitenkin tarvetta yhteydenpitoon erityisesti Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden vakuutustarkastusviranomaisiin. Tästä syntyy jonkin verran lisäkustannuksia. Kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin ja kolmannen henkivakuutusdirektiivin hyväksyminen lisää vakuutustarkastuksen tehtäviä niin, että valvontahenkilökuntaa on lisättävä. Yksitysvakuutuksen osalta valvontaan liittyvät kustannukset peritään kuitenkin vakuutustarkastusmaksuina asianomaisilta vakuutuslaitoksilta, joten valtiolle ei aiheudu lisäkustannuksia.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta, vakuutuksenvälittäjistä ja kotimaisia vakuutusyhtiöitä koskevan vakuutusyhtiölain muuttamisesta on annettu erilliset hallituksen esitykset.

Kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin ja kolmannen henkivakuutusdirektiivin hyväksymisen johdosta myös ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettuja säännöksiä on suurelta osin muutettava. Direktiivien tavoitteena on siirtyä EY:n sisällä kotimaan myöntämän toimiluvan ja kotimaan valvonnan periaatteeseen. Mahdollisuus tarjota vakuutuksia ilman kansallisten viranomaisten myöntämiä toimilupia laajenee koskemaan kaikkia vakuutuksia riskin suuruudesta riippumatta. Myös valvontaviranomaisten suorittama vakuutusmaksujen, vakuutusehtojen ja vastuuvelan laskennan perusteiden vahvistaminen poistuu. Vastuuvelan katetta koskevat määräykset on yhdenmukaistettava ja eri sijoitustyypeille asetetaan enimmäisrajoituksia. Jos vakuutus koskevien kolmansien direktiivien periaatteita sovellettaisiin myös Suomen lainsäädännössä, ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettu laki koskisi lähinnä niitä vakuutusyhtiöitä, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annettu laki on yleislaki, joka sääntelee ulkomaisten vakuutusyhtiöiden oikeutta harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 8 artiklan 1 kohdan a alakohdassa luetellaan maittain, minkä yhtiömuodon omaavalle yhtiölle voidaan antaa toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen EY:n alueella. Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenvaltioiden osalta vastaavat määräykset sisältyvät ETA-sopimuksen rahoituspalveluja koskevaan liitteeseen IX. Niille vakuutusyrityksille, jotka yhtiömuotonsa puolesta voisivat saada luvan vakuutusliikkeen harjoittamiseen kotimaassaan, ei voida asettaa yhtiömuotoon perustuvia rajoituksia harjoittaa vakuutusliikettä muissakaan Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa.

Tämän vuoksi ehdotetaan 1 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että laki koskisi paitsi ulkomaisia vakuutusosakeyhtiöitä ja ulkomaisia keskinäisiä vakuutusyhtiöitä, myös muita niihin rinnastettavia ulkomaisia vakuutusyrityksiä. Vakuutusyrityksellä tarkoitetaan tässä laissa ainakin kaikkia edellä mainituissa direktiiveissä lueteltuja yritysmuotoja, myös Lloyd's -nimistä vakuutuksenantajien yhteenliittymää. Tällaisille yhteenliittymille voitaisiin siis ehdotuksen mukaan antaa toimilupa vakuutustoiminnan harjoittamiseen Suomessa.

Koska direktiivien mukaan ulkomaisilta vakuutusyhtiöiltä on vaadittava toimilupa vain, jos kyseessä on ensivakuutusliikkeen harjoittaminen, ei lakia 3 momentin 1 kohdan mukaan edelleenkaan sovellettaisi jälleenvakuutusliikkeeseen.

Toiseen vahinko- ja toiseen henkivakuutusdirektiiviin sisältyvät säännökset vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta, jolla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kotipaikan omaava ulkomainen vakuutusyhtiö ulkomaisesta toimipaikasta käsin kattaa Suomessa sijaitsevan vahinkovakuutusriskin taikka tekee henkivakuutus-sopimuksen Suomessa asuvan luonnollisen henkilön kanssa tai täällä toimivan oikeushen-

kilön kanssa. Koska vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta ehdotetaan säädettäväksi erityislaissa, ei esillä olevaa lakia sen 1 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan sovellettaisi edellä mainitussa erityislaissa tarkoitettuun toimintaan.

Voimassa olevan ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetun lain perustelujen mukaan myös vakuutusten välittämistä ulkomaisille vakuutusyhtiöille pidetään vakuutusliikkeen harjoittamisena ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun. Se on rangaistuksen uhalla kiellettyä, jollei ulkomaisella vakuutusyhtiöllä ole valtioneuvoston myöntämää toimilupaa harjoittaa vakuutustoimintaa Suomessa.

Vakuutuslainsäädännön ETA-sopimukseen liittyvien muutosten yhteydessä ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki vakuutuksenvälittäjistä (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vakuutuksenvälittäjistä ja elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta, HE 323/1992 vp). Tämän lain säätämisen yhteydessä on tarkoitus antaa vakuutuksenvälittäjille oikeus välittää vakuutuksia myös sellaiselta ulkomaiselta vakuutuksenantajalta, jolla ei ole Suomessa toimilupaa tai toimintalupaa taikka joka ei ole tehnyt vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa koskevassa lakiehdotuksessa tarkoitettua ilmoitusta.

Tämän vuoksi ehdotetaan 1 §:n 3 momenttiin lisättäväksi 3 kohta, jonka mukaan lakia ei sovellettaisi vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa tarkoitettuun toimintaan. Tämä merkitsisi sitä, että vakuutuksenvälittäjä ei tarvitsisi tämän lain mukaista toimilupaa vakuutuksenvälittäjistä annetun lain säännösten mukaiseen ulkomaisten vakuutusyhtiöiden tarjoamiin vakuutusten välittämiseen. Vakuutusyhtiölain tai ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetun lain mukainen toimilupa kuitenkin tarvittaisiin, jos vakuutusten välittämisen ohella harjoitettaisiin varsinaista vakuutusliikettä tai jos vakuutuksenvälittäjä vastoin vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa hänelle asetettua riippumattomuusvaatimusta toimisi Suomessa jonkun tai joidenkin ulkomaisten vakuutusyritysten edustajana.

Yhteisön rinnakkaisvakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 30 päivänä touko-

kuuta 1978 annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivin (78/473/ETY), jäljempänä rinnakkaisvakuutusdirektiivi, 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja sen nojalla muodostuneen EY:n oikeuskäytännön mukaan direktiivissä tarkoitettussa rinnakkaisvakuustustoiminnassa vain johtavalta vakuutuksenantajalta voidaan vaatia toimilupa, toisin sanoen johtavaa vakuutuksenantajaa on kohdeltava kuin se olisi koko riskin kattava vakuutuksenantaja.

Tämän vuoksi pykälän 3 momentin 4 kohdassa ehdotetaan, ettei tätä lakia sovellettaisi Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kotipaikan omaavaan ulkomaiseen vakuutusyhtiöön, joka ulkomaisesta toimipaikasta käsin toimii rinnakkaisvakuutusdirektiivissä tarkoitetussa rinnakkaisvakuutuksessa muuna kuin johtavana vakuutuksenantajana.

1 a §. Ensimmäisessä vahinko- ja ensimmäisessä henkivakuutusdirektiivissä erotetaan toisistaan ne ulkomaiset vakuutusyhtiöt, joiden kotipaikka on EY:n jäsenvaltiossa ja ne ulkomaiset vakuutusyhtiöt, joiden kotipaikka on EY:n ulkopuolella. Kuten edellä yleisperusteissa on todettu, EY:n jäsenvaltioiden vakuutusyhtiöitä ja kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä koskevat direktiivien säännökset poikkeavat toisistaan monissa kohdin.

Edellä kerrotusta seuraa, että myös Suomen lainsäädännössä on tarpeen erottaa toisistaan ulkomaiset vakuutusyhtiöt, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt) ja ulkomaiset vakuutusyhtiöt, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella (kolmansien maiden vakuutusyhtiöt).

Tämä ehdotetaan tehtäväksi siten, että lakiin lisätään uusi 1 a §, jossa luetellaan ne pykälät, joita ei sovellettaisi ulkomaisiin ETA-vakuutusyhtiöihin. Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä katsottaisiin olevan kotipaikka siinä valtiossa, jonka lainsäädännön mukaan se on perustettu ja jossa sen sääntömääräinen kotipaikka, keskuhallinto tai päätoimipaikka on.

Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi joitakin vain ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä koskevia säännöksiä.

2 §. Toisen vahinko- ja toisen henkivakuutusdirektiivin 3 artiklan mukaan ensimmäistä ja toista direktiiviä sovellettaessa yrityksen minkäläinen tahansa pysyvä läsnäolo jäsenvaltion alueella rinnastetaan asioimistoon ja sivukonttoriin, myös mikäli mainittu läsnäolo käsittää ainoastaan toimiston, jota hoitaa yrityk-

sen oma henkilökunta, tai itsenäisesti toimivan henkilön, jolla on pysyvä valtuutus toimia yrityksen puolesta asioimiston tapaan. Yrityksellä puolestaan tarkoitetaan sekä EY:n jäsenvaltioiden että kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi edellä mainittujen säännösten mukaiseksi.

3 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen 1 luvun 3 §:ää. Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan vakuutusyhtiön on rajoitettava liiketoimintansa vakuutusliikkeeseen ja siitä suoraan johtuvaan toimintaan ryhtymättä mihinkään muuhun kaupalliseen liiketoimintaan. Tätä säännöstä vastaa voimassa olevan 3 §:n 1 momentin ensimmäinen virke, jonka sisältöä ei ehdoteta muutettavaksi.

Ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 13 artiklan 1 kohdan mukaan mikään yritys ei saa yleensä harjoittaa samanaikaisesti sekä henkittävää vahinkovakuutusta. Ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan toimilupa vakuustustoiminnan harjoittamiseen voidaan myöntää vain yrityksille, jotka harjoittavat vain joko vahinko- tai henkivakuutusta. Ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 31 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, joka koskee kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä, todetaan, etteivät näiden vakuutusyhtiöiden edustustot voi samanaikaisesti harjoittaa sekä vahinko- että henkivakuutusta.

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden osalta henkivakuutusliikkeen ja vahinkovakuutusliikkeen eriyttämistä koskeva säännös sisältyy voimassa olevan lain 3 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan henki- tai eläkevakuutusliikettä harjoittava yritys ei saa harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin henkilövakuutusta ja sen jälleenvakuutusta. Henkilövakuutuksella tarkoitetaan tällöin vakuutuksenottajan tai kolmannen henkilön elämän tai kuoleman varalta otetun vakuutuksen (henkivakuutuksen) lisäksi myös esimerkiksi eläkevakuutusta, tapaturmavakuutusta, sairausvakuutusta ja työttömyysvakuutusta. Vakuutusyhtiön katsotaan kuitenkin harjoittavan henkivakuutusliikettä vain, jos sen tuotevalikoimaan kuuluu edellä mainittuja henki- tai eläkevakuutuksia.

Tämä niin sanottu erillisysperiaate ehdotetaan säilytettäväksi pykälän 2 momentissa, jossa määriteltäisiin, mitä ulkomaisella henkivakuutusyhtiöllä ja ulkomaisella vahinkovakuutusyhtiöllä tarkoitetaan sekä minkäläistä

vakuutusliikettä ne saavat Suomessa harjoittaa. Tämän määrittelyminen on tarpeen erityisesti Euroopan talousalueen ulkopuolella kotipaikan omaavien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden eli kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden osalta, koska niiden Suomen edustustoille 13 b §:ssä asetettavat vakavaraisuusvaatimukset määräytyvät sen mukaan, mitä vakuutusliikettä vakuutusyhtiö Suomessa harjoittaa.

Ulkomainen henkivakuutusyhtiö ei saisi Suomessa harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin henkivakuutusta ja sen jälleenvakuutusta, ja ulkomainen vahinkovakuutusyhtiö saisi harjoittaa täällä vain vahinkovakuutusta.

Koska ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 13 artiklan 3 kohdan mukaan yritykset, jotka direktiivin voimaan tullessa harjoittivat sekä vahinko- että henkivakuutusta (niin sanottu komposiittiyhtiöt) ovat voineet jatkaa molempien toimintojen harjoittamista ja koska on mahdollista, että myös Euroopan talousalueen ulkopuolella kotipaikan omaavat ulkomaiset vakuutusyhtiöt voivat kotimaassaan harjoittaa sekä vahinko- että henkivakuutusta, on tarpeen säätää erikseen näiden yhtiöiden toiminnasta Suomessa. EY:n jäsenvaltioiden komposiittiyhtiöiden osalta todetaan ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 13 artiklan 4 kohdassa, että tällaiset vakuutusyhtiöt voivat perustaa edustustoja muihin jäsenvaltioihin vain vahinkovakuutusliikkeen harjoittamista varten. Koska kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä ei voida asettaa parempaan asemaan tässä suhteessa, on kaikkien kotimaassaan sekä vahinko- että henkivakuutustoimintaa harjoittavien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden osalta todettava, että ne voivat Suomessa saada toimiluvan vain vahinkovakuutusliikkeen harjoittamiseen.

Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin, mitä henkivakuutuksella ja vahinkovakuutuksella tässä laissa tarkoitetaan, viittaamalla ensimmäisen henki- ja ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin liitteinä lueteltuihin henki- ja vahinkovakuutusluokkiin. Jälleenvakuutusta pidettäisiin vahinkovakuutuksena.

Henkivakuutuksen käsitettä laajennettaisiin tässä ehdotuksessa siten, että henkivakuutuksena pidettäisiin perinteisen henkivakuutuksen lisäksi myös ulkomaisen henkivakuutusyhtiön myöntämää muuta henkilövakuutusta, joka kuuluu johonkin ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin liitteessä luetelluista henkivakuutusluokista 1—4 (henkivakuutus, eläkevakuutus, henkivakuutusyhtiön myöntämä muu henkilö-

vakuutus, vakuutus avioliiton tai syntymän varalta, sijoitussidonnainen vakuutus, pysyvä sairausvakuutus).

Sen sijaan ulkomaiselle henkivakuutusyhtiölle sallittuun henkivakuutukseen ei luettaisi ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin liitteessä lueteltuihin vakuutusluokkiin 5—9 kuuluvaa toimintaa.

Henkivakuutusluokkien 5—8 mukainen toiminta jäisi lain soveltamisalan ulkopuolelle, koska tällainen toiminta ei vastaa Suomen lainsäädännössä maksuttua vakuutuksen käsitettä. Koska tämä toiminta ei myöskään ole ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla Suomen yksityisvakuutusta valvovien viranomaisten valvonnan alaista eikä sen harjoittamiseen ole myönnetty toimilupaa Suomessa, eivät ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin säännökset velvoita tämän toiminnan sallimiseen.

Henkivakuutusluokka 5 käsittää tonttiinit, joilla tarkoitetaan yhdistysten perustamista tavoitteena kerätä jäseniltä vakuutusmaksuina pääomia ja jakaa myöhemmin täten kertyneet varat elonjääneille tai vainajan edunsaajille.

Henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvat vakuutusteknisiin laskelmiin perustuvat kertyneen pääoman takaisinmaksua tarkoittavat sopimukset. Näitä ei pidetä lainsäädäntömme mukaan vakuutuksena, vaan pikemminkin pankkitalletukseen verrattavana sijoituksena, koska tällaiseen sopimukseen ei liity sosiaali- ja terveysministeriön ohjeissa edellytettyä riittävää vakuutuksellista sisältöä.

Henkivakuutusluokka 7 käsittää ryhmäeläkerahastojen hoitamisen ja luokkaan 8 kuuluvat vakuutukset määritellään Ranskan vakuutuslainsäädännössä.

Henkivakuutusluokkaan 9 kuuluu sellainen elinikäen liittyvä toiminta, josta säädetään sosiaalivakuutuslainsäädännössä ja jota vakuutusyhtiöt hoitavat omalla vastuullaan. Ainoa Suomessa harjoitettu vakuutuslaji, jonka voidaan katsoa kuuluvan yhdeksänteen henkivakuutusluokkaan, on lakisääteinen työeläkevakuutus. ETA-sopimuksen liitteeseen IX on Suomen osalta kuitenkin lisätty poikkeus, jonka mukaan ensimmäistä henkivakuutusdirektiiviä ei sovelleta Suomen lakisääteiseen eläkevakuutukseen, jolla tarkoitetaan työntekijäin eläkelaisa (395/61) ja muussa siihen liittyvässä Suomen lainsäädännössä säädettyä eläkevakuutusyhtiöiden harjoittamaa eläkevakuutustoimintaa. Lakisääteistä työeläkevakuutusta koskevaa lain-

säädäntöä ei tarvitse siis sopeuttaa direktiivien määräyksiin. Lakisääteisen eläkevakuutusliikkeen harjoittaminen ei ole erityislainsäädännön mukaan sallittua ulkomaisille vakuutusyhtiöille.

Vahinkovakuutusluokkia olisi yhteensä kahdeksantoista ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin liitteen ja siihen 10 päivänä joulukuuta 1984 annetussa direktiivissä tehdyn lisäyksen mukaisesti (Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun ensimmäisen direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta erityisesti matkailijoille annetun avun osalta (84/641/ETY), jäljempänä matka-apudirektiivi).

Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemat määräykset vakuutusluokista.

Voimassa olevan 3 §:n 2 momentin säännöstä siitä, että toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa omistaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä harjoittavan suomalaisen osakeyhtiön osakepääomasta enempää kuin määrän, joka vastaa 20 prosenttia yhtiön osakepääomasta tai kaikkien osakkeiden äänimäärästä, tai vastaavaa määräämisvaltaa muussa yrityksessä, ehdotetaan 4 momentissa muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan ulkomaisella vakuutusyhtiöllä ei saisi ilman ministeriön lupaa yksin tai yhdessä muiden vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhdistysten kanssa olla muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä harjoittavassa suomalaisessa osakeyhtiössä osake-enemmistöä tai enemmistöä kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai vastaavaa määräämisvaltaa muussa suomalaisessa yhteisössä.

Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä olisi edellä kerrotun suuruinen määräämisvalta muuta kuin vakuutusliikettä tai siihen liittyvää toimintaa harjoittavassa yhtiössä, sen voitaisiin katsoa harjoittavan Suomessa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä. Toisaalta ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 18 artiklan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 21 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat rajoittaa vakuutusyrityksen varojen valintaa vain siltä osin, kuin kysymys on vakuutusteknistä vastuuvälkää vastaavista varoista tai vakavaraisuuden säilyttämisestä. Tämän vuoksi on Suomen lainsäädännössäänkin tarpeen sallia ulko-

maisien vakuutusyhtiön varojen sijoittaminen muihin kuin vakuutusliikettä harjoittaviin suomalaisiin yrityksiin aina 50 prosenttiin saakka.

Nykyisin voimassa olevan lain mukaisesti 4 momentin säännös ei kuitenkaan estäisi ulkomaista vakuutusyhtiötä omistamasta asunto- tai kiinteistöyhtiötä taikka yhteisöä, jonka toimintaa voidaan pitää vakuutusliikkeeseen liittyvänä ja tämän kannalta tarkoituksenmukaisena.

Omistusrajoituksen lieventämisen lisäksi entistä 2 momentin säännöstä muutettaisiin siis vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen mukaisesti myös siten, että rajoitusta sovellettaessa laskettaisiin yhteen kaikkien sekä koti- että ulkomaisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten omistukset vieraalla toimialalla toimivassa yhteisössä.

Entisiä omistuksia vieraalla toimialalla toimivissa yrityksissä ei kuitenkaan ehdoteta purettavaksi, vaan voimaantulosäännöksen mukaan ulkomainen vakuutusyhtiö, vakuutusyhtiöt tai vakuutusyhtiöt ja vakuutusyhdistykset yhdessä saavat edelleen omistaa jo ennen lain voimaantuloa omistamansa osakkeet ja takuuosuudet. Ne eivät voisi kuitenkaan kasvattaa osuuttaan ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa.

Pykälän 5 momentti vastaa asialliselta sisällöltään nykyistä 3 momenttia, kuitenkin siten, että momentissa ehdotetaan omistuksen suuruutta laskettaessa otettavaksi huomioon myös yhtiön ja sen sivuyhtiön perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkekassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta sekä, jos ulkomainen vakuutusyhtiö on samassa konsernissa toisen Suomessa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön kanssa, tämän toisen vakuutusyhtiön tai sen sivuyhtiön perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkekassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta.

5 §. EY:n jäsenvaltioiden vakuutusyhtiöiden osalta säädetään ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 6 artiklan 1 ja 2 kohdassa, että jokaisen jäsenvaltion on vaadittava ensivakuutusliikkeen harjoittamiseen alueellaan virallinen toimilupa, jonka myöntävät kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset.

Kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden osalta sama vaatimus on esitetty ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 1 kohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 1 kohdassa.

Tältä osin lakia ei tarvitsisi siis muuttaa, vaan valtioneuvosto myöntäisi edelleen ulkomaisille vakuutusyhtiöille toimiluvan niiden hakemuksesta.

EY:n jäsenvaltioiden vakuutusyhtiöiden osalta ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan 4 kohdassa todetaan, että kansalliset viranomaiset eivät saa toimilupaa myönnettäessä ottaa huomioon markkinoiden taloudellisia tarpeita, toisin sanoen evätä lupaa tarkoituksenmukaisuusharkinnan perusteella. Tältä osinkaan 5 §:n 1 momenttia ei olisi tarpeen muuttaa, sillä sitä tulkittaisiin entisen käytännön mukaisesti siten, että valtioneuvosto ei toimilupaa myönnettäessä voisi sen nojalla harjoittaa direktiivien kieltämää tarkoituksenmukaisuusharkintaa ulkomaiden vakuutusyhtiöiden osalta.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin kuitenkin selvennyksenä nykyisinkin noudatetun vastaavuusperiaatteen sisältävä säännös, jonka mukaan toimilupa voitaisiin kuitenkin evätä, jos suomalaiselle vakuutusyhtiölle ei annettaisi vastaavaa toimilupaa ulkomaisen vakuutusyhtiön kotimaassa.

Toimiluvan antamisen edellytyksenä olisi 2 momentin mukaan edelleen se, että toimilupa voitaisiin myöntää enintään sen laajuisen toiminnan harjoittamiseen, jota yhtiö laillisesti harjoittaa kotimaassaan, mikä säännös vastaa ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan b kohdassa (EY:n jäsenvaltioiden vakuutusyhtiöt) ja ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 2 kohdan a alakohdassa (kolmansien maiden vakuutusyhtiöt) esitettyjä vaatimuksia.

Toimiluvan tulee ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 7 artiklan 1 ja 2 kohdan (EY:n jäsenvaltioiden vakuutusyhtiöt) mukaan olla voimassa valtion koko alueella, jolle hakija pyydä lupaa harjoittaa vakuutustoimintaa vain osalla valtion alueesta. Toimilupa on myönnettävä vakuutusluokittain. Toimiluvan on katettava koko vakuutusluokka, jolle hakija halua kattaa vain osaa luokkaan liittyvistä riskeistä.

Tästä syystä 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ulkomaiselle vakuutusyhtiölle myönnettäisiin toimilupa vakuutusluokittain ja luokkaryhmittäin ja että toimilupa voitaisiin vain hakijan pyynnöstä rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa tai osaa Suomen

valtion alueesta. Jokaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön toimilupaan sisältyisi siis selvitys siitä, mihin direktiivien mukaisiin riskiluokkiin kuuluvaa toimintaa vakuutusyhtiö harjoittaa. Nykyisin toimilupa annetaan vakuutuslajeittain tai niin sanottuna yleistöimilupana, jolloin se käsittää kaikki vakuutuslajit toimiluvassa mainituin poikkeuksin. Voimaantulosäännöksiin olisi tämän johdosta lisättävä säännökset siitä, miten jo toimivien vakuutusyhtiöiden toimiluvat muutetaan vastaamaan ehdotettuja vaatimuksia.

Vaikka edellä mainitut direktiivien säännökset eivät nimenomaisesti koske kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä, on niihin perusteltua soveltaa tältä osin samaa menettelyä kuin kotimaisiin vakuutusyhtiöihin ja ulkomaisiin ETA-vakuutusyhtiöihin.

Oikeudesta harjoittaa lakisääteistä vakuutusliikettä olisi lisäksi voimassa, mitä siitä on erityislainsäädännössä säädetty.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle voitaisiin antaa määräaikainen toimilupa vain yhtiön pyynnöstä.

Pykälän 5 momentin mukaan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön olisi ilmoitettava ennalta sosiaali- ja terveysministeriölle, jos se aikoo ryhtyä Suomen edustustosta käsin harjoittamaan vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa lakiehdotuksessa tarkoitettua toimintaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa. Ilmoitukseen olisi liitettävä suunnitelma aiotusta toiminnasta. Momentti perustuu toisen vahinkovakuutusdirektiivin 14 artiklaan ja toisen henkivakuutusdirektiivin 11 artiklaan.

6 §. Pykälä koskisi vain niitä ulkomaisia vakuutusyhtiöitä, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella. Siinä lueltaisiin ne asiakirjat ja selvitykset, jotka tällaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön olisi liitettävä toimilupahakemukseensa. Pääosin luettelo säilyisi ennallaan. Yhtiön olisi kuitenkin esitettävä pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen lisäksi myös luettelo hallituksen jäsenistä ja yhtiön ylimmästä johdosta, joten vaatimukset olisivat tältä osin samat kuin ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä.

Tilinpäätökset, hallituksen toimintakertomukset ja tilintarkastajien lausunnot liitettäisiin toimintasuunnitelmaan, josta sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemmat, direktiivien mukaiset määräykset (ensimmäinen vahinkova-

kuutusdirektiivi 11 artikla 1 ja 2 kohta, 23 artikla 2 kohdan g alakohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 11 artikla 1 ja 2 kohta, 27 artikla 2 kohdan g alakohta). Toimintasuunnitelman olisi sisällettävä muun muassa selvitys niiden riskien laadusta, jotka yritys aikoo kattaa, käyttöön otettavat yleiset ja erityiset vakuutusehdot, kuhunkin liiketoiminnan ryhmään sovellettavat maksuperusteet, jälleenvakuutusta koskevat pääperiaatteet ja selvitys perustamiskustannuksista.

7 §. Pykälää sovellettaisiin vain ulkomaisiin ETA-vakuutusyhtiöihin. Pykälän sisältö perustuu ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklaan, jossa on esitetty luettelo niistä asiakirjoista ja selvityksistä, jotka toimiluvan myöntävä viranomaisella saa vaatia liitettäväksi toimilupahakemukseen. Näitä ovat pykälän 1 momentin mukaan: 1) yhtiöjärjestys tai säännöt sekä luettelo hallituksen jäsenistä ja yhtiön ylimmästä johdosta (ensimmäinen vahinko- ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 10 artikla 1 kohdan a alakohta); 2) yhtiön kotimaan vakuutus toimintaa valvovan viranomaisen todistus, josta käy ilmi a) ne vakuutusluokat, joiden mukaista toimintaa yhtiö kotimaassa toimilupansa mukaan toisaalta saa ja b) toisaalta todistusta annettaessa tosiasiallisesti harjoittaa, c) että ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on niin paljon varoja, että se täyttää ensimmäisessä vahinko- ja ensimmäisessä henkivakuutusdirektiivissä asetetut vähimmäisvakavaraisuusvaatimukset, d) mitkä ovat arvioituiden perustamiskustannukset ja kuinka yhtiö aikoo ne kattaa sekä matka-avun osalta, mitä muita voimavaroja (henkilökuntaa, varusteita) avun tarjoajalla on käytettävissään (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 10 artikla 1 kohdan b alakohta ja matka-apudirektiivi 7 artikla, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 10 artikla 1 kohdan b alakohta ja 11 artikla 1 kohdan e alakohta); 3) suunnitelma toiminnasta Suomessa (ensimmäinen vahinko- ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 10 artikla 1 kohdan c alakohta), pääasiamiehen hyväksymistä koskeva hakemus (ensimmäinen vahinko- ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 10 artikla 1 kohdan d alakohta) ja hakemus perusteiden vahvistamisesta.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan c alakohdassa mainituilla direktiiveissä asetetuilla vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksilla tarkoitetaan sitä, että ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä on oltava vähintään ensimmäisen vahinkova-

kuutusdirektiivin 17 artiklan tai ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 20 artiklan mukaisen takuumäärän (guarantee fund) suuruinen toimintapääoma. Jos kuitenkin ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 16 artiklan tai ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 19 artiklan mukaisesti laskettu toimintapääoman vähimmäismäärä (minimum solvency margin) on korkeampi kuin edellä mainittujen artikloiden mukainen takuumäärä, yhtiön toimintapääoman tulee olla vähintään edellä mainitun toimintapääoman vähimmäismäärän suurinen.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön olisi hakiessaan toimiluvan laajentamista joko muihin vakuutusluokkiin tai valtion muihin osiin liitettävä hakemukseensa toimintasuunnitelma ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kotimaan toimivaltaisen viranomaisen todistus (ensimmäinen vahinko- ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 10 artikla 2 kohta).

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemmat määräykset toimintasuunnitelmasta. Määräykset, joita on selostettu edellä 6 §:n yhteydessä, olisivat samat kaikille ulkomaisille vakuutusyhtiöille.

7 a §. Ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 12 artiklan mukaan kaikki toimiluvan epäävät päätökset on täsmällisesti perusteltava ja annettava tiedoksi yrityksille. Jäsenvaltion on säädettävä toimiluvan hakijalle oikeus saattaa epäävä päätös tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Lain 47 §:n 1 momentin mukaan ulkomainen vakuutusyhtiö voi hakea muutosta valtioneuvoston tai sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen tai määräykseen muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) mukaisessa järjestyksessä. Koska valtioneuvosto ei toimilupaa myöntäessään voisi harjoittaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa, valtioneuvoston toimiluvan epäävästä päätöksestä voitaisiin aina valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 12 artiklan mukaan oikeus tuomioistuinkäsittelyyn on säädettävä myös niitä tapauksia varten, joissa toimilupahakemusta ei ole käsitelty kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Tämän vuoksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi 7 a §, jonka 1 momentin mukaan valtio-

neuvoston tulee tehdä päätös toimiluvan myöntämisestä tai epäämisestä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta ja asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan toimiluvan hakijalla olisi oikeus muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain mukaisesti valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos päätöstä ei olisi annettu 1 momentissa annetussa määräajassa. Päätöksen antamisella tarkoitetaan sitä, että päätös on tehty mainitussa määräajassa ja on silloin asianosaisen saatavilla. Sen sijaan ei edellytetä, että päätös olisi sanotussa ajassa annettu asianosaiselle tiedoksi. Valituksen katsottaisiin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen.

Tästä valitusmahdollisuudesta hakijalle ei annettaisi erikseen tietoa, vaan hänen tehtäväkseen jäisi hankkia viranomaiselta selvitys siitä, milloin hänen hakemuksensa tai sitä täydentävä selvitys olisi saapunut viranomaiselle.

Valituksen voisi tehdä, kunnes hakemukseen olisi annettu päätös. Valtioneuvoston olisi ilmoitettava valituksen vireilletulon jälkeen antamastaan päätöksestä valitusviranomaiselle, joka ottaisi sen huomioon valituskäsittelyssään.

Ehdotettu säännös ei merkitse, etteikö hakemukseen tulisi antaa virkavastuun alaisena päätöstä kuuden kuukauden kuluessa. Jollei päätöstä annettaisi tässä ajassa, hakija voisi myös jäädä odottamaan päätöstään, koska sen antamiseen olisi yhä velvollisuus.

9 §. Ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan EY:n jäsenvaltion vakuutusyhtiön, joka hakee toimilupaa toiminnan aloittamiseen, tulee nimittää edustajakseen valtuutettu asiamies, jolla on vakainainen asuinpaikka vastaanottavassa maassa. Kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden osalta asiamiestä koskeva säännös on ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 2 kohdan d alakohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 2 kohdan d alakohdassa. Lain pääasiamiestä koskevat säännökset vastaavat pääosin direktiivien vaatimuksia.

Pykälän 1 momentin mukaan pääasiamiehellä olisi oltava kotipaikka Suomessa. Tämä merkitsee, että hänellä olisi oltava täällä väestökirjalaisa (141/69) tarkoitettu varsinainen asunto ja koti.

Ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan 1 kohdan d

alakohdan mukaan pääasiamiehelle voi asettaa vain sellaisia maineeseen tai ammatilliseen pätevyyteen liittyviä vaatimuksia, jota sovelletaan kotimaisen vakuutusyhtiön hallituksen jäseniin ja johtajiin. Kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden osalta pätevyysvaatimusten asettamista ei ole rajoitettu.

Edellä esitetyn vuoksi ehdotetaan pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että pääasiamiehelle asetettaisiin samat vaatimukset kuin vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen mukaan asetetaan kotimaisen vakuutusyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle; pääasiamiehen tulisi olla hyvämaineinen ja hänellä olisi oltava sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Vajavaltainen, liiketoimintakielttoon asetettu tai konkurssissa oleva ei voisi toimia pääasiamiehenä. Hyvämaineisena ei voitaisi pitää henkilöä, jonka aikaisempi toiminta, esimerkiksi se, että hänet olisi tuomittu merkittävistä talousrikoksista, osoittaisi hänet ilmeisen sopimattomaksi toimimaan pääasiamiehenä.

Ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään, että jos ulkomaisen vakuutusyhtiön edustajana toimii juridinen henkilö, sillä on oltava kotipaikka vastaanottavassa maassa.

Tämän johdosta pykälän 2 momenttia olisi muutettava siten, että ulkomaisen vakuutusyhtiön edustajana voisi toimia vakuutusyhtiön lisäksi muukin suomalainen oikeushenkilö. Vaikkei samanlainen harmonisointivelvoite koske niitä vakuutusyhtiöitä, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, ei tältä osin ole tarvetta asettaa niille ankarampia vaatimuksia.

Jos pääasiamiehenä toimisi yhteisö, sen olisi ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti nimettävä edustajakseen luonnollinen henkilö, joka täyttää pääasiamiehelle asetetut vaatimukset.

10 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi mahdollisuus tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä pääasiamiehen valtakirjasta ja pätevyyttä koskevasta selvityksestä. Tällainen tarve saattaa syntyä esimerkiksi, jos Lloyd's tai muu sen kaltainen vakuutusenantajien yhteenliittymä hakisi toimilupaa Suomesta. Tällöin olisi harkittava, miten tällai-

nen vakuutusyritys voisi antaa sitä edustavalle pääasiamiehelle sellaisen valtuutuksen, että pääasiamies voisi toimia yritystä sitovasti esimerkiksi oikeudenkäynnissä, kuten ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 10 artiklan 1 kohdan d alakohta edellyttää.

13 §. Vakuutusta koskevista direktiiveistä johtuvana lähtökohtana vakavaraisuussäännösten osalta olisi, että ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta kokonaisuudessaan ja siis myös Suomen edustuston kautta harjoitetun toiminnan osalta vastuuvelan laskentaperusteita lukuun ottamatta kuuluu yhtiön kotimaan viranomaisille. Vastuuvelan katetta lukuunottamatta edustuston sijaintimaa ei voi myöskään vaatia varojen sijoittamista alueelleen eikä siis asettaa edustustolle erityisiä pääomavaatimuksia. Ensimmäisen vahinko- ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa todetaan nimenomaan, että jäsenvaltiot eivät saa asettaa toimiluvan saamisen edellytykseksi talletteen tekemistä tai vakuuden asettamista.

Tästä syystä ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomen edustuston vakavaraisuutta sääntelevät 13—13 d § koskisivat vain niitä ulkomaisia vakuutusyhtiöitä, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella. Nämä yhtiöiden vakavaraisuutta koskevat vähimmäisvaatimukset sisältyvät ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 ja 25 artiklaan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 ja 29 artiklaan. Direktiivit eivät kuitenkaan estä asettamasta kansallisessa lainsäädännössä ankarampia velvoitteita.

Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 2 e kohdan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 2 e kohdan mukaan eräänä edellytyksenä edustustolle annettavan toimiluvan myöntämiselle on, että kolmannen maan vakuutusyhtiöllä on edustuston sijaintimaassa varoja niin paljon, että ne vastaavat vähintään puolta ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 17 artiklan 2 kohdassa tai ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 20 artiklan 2 kohdassa annetusta ecu-määräisestä takuumäärän vähimmäismäärästä (minimum guarantee fund) ja että näistä varoista vähintään puolet on talletettu vakuudeksi edustuston toimintamaassa. Tässä esityksessä on lähdetty siitä, että kolmansien maiden vakuutusyhtiötä koskevat vakavaraisuussäännökset ovat, kuten

nykyisinkin, vakuuden (peruspääoma) osalta ankarampia kuin direktiivien vaatimukset.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisen vakuutusyhtiön edustuston peruspääomasta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, kuinka paljon varoja ulkomaisella vakuutusyhtiöllä olisi aina oltava Suomessa sen täällä harjoittamaa ensivakuutusliikettä varten. Momentissa annetut markkamääräiset vaatimukset olisivat samat kuin kotimaisille vakuutusyhtiöille vakuutusyhtiöläin muutos ehdotuksen 2 luvun 5 §:n 1 momentissa asetetut peruspääomavaatimukset. Voimassa olevan lain 13 §:n 1 momentin mukaisia markkamääriä ehdotetaan korotettavaksi vastaamaan yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä, kuten vakuutusyhtiöläin muutos ehdotuksessakin. Lisäksi vahinkovakuutusliikkeen harjoittamiseen vaadittavan peruspääoman vähimmäismääriä koskevia vaatimuksia muutettaisiin vastaamaan ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin liitteen ja siihen myöhemmin tehdyn lisäyksen mukaista jakoa vahinkovakuutusluokkiin.

Varojen vähimmäismäärä riippuisi edelleen siitä, minkä tyyppistä vakuutusliikettä yhtiö aikoo harjoittaa ja peruspääoman suuruus määräytyisi sen vakuutusliikkeen mukaan, jota koskee korkein vaatimus.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomen edustuston peruspääoma, jolla tarkoitetaan 1 momentin mukaista varojen vähimmäismäärää.

Kun yhtiö olisi toiminut Suomessa vähintään kolme vuotta, sosiaali- ja terveysministeriö voisi 3 momentin mukaan yhtiön hakemuksesta pienentää 1 momentissa säädettyä peruspääomavaatimusta enintään puoleen 1 momentissa esitetyistä markkamääräistä, kuten voimassa olevan lain mukaan on vakuuden osalta mahdollista.

Pykälän 1 momentissa annettuja markkamääriä voitaisiin 4 momentin mukaan muuttaa asetuksella vastaamaan yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä. Säännös vastaa nykyisen lain 13 §:n 6 momenttia.

13 a §. Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 2 kohdan e alakohdan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan kolmannen maan vakuutusyhtiölle voidaan myöntää toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen muun muassa sillä ehdolla, että yhtiö osoittaa, että sillä on toimintamaassa varoja vähintään puo-

let takuumäärän vähimmäismäärästä (minimum guarantee fund) ja että yhtiö tallettaa yhden neljäsosan takuumäärän vähimmäismäärästä toimintamaahan vakuudeksi. Lisäksi toiminnan aikana toimintapääoman vähimmäismäärää (minimum solvency margin) vastaavien yhtiön varojen on sijaittava siinä maassa, jossa liiketoimintaa harjoitetaan takuumäärään (guarantee fund) saakka ja sen ylimenevä osa yhteisön alueella (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 25 artikla 3 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 29 artikla 3 kohta).

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 13 §:n mukaisista edustuston peruspääomaa vastaavista varoista puolet olisi asetettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään suomalaisen talletuspankkiin tai Suomessa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin ministeriön määräämin ehdoin vakuudeksi.

Luottolaitoksella tarkoitetaan tässä esityksessä luottolaitostoiminnasta annetun lakiehdotuksen (HE 295/1992 vp) mukaisesti talletuspankkia ja muuta osakeyhtiötä, osuuskuntaa tai hypoteekkiyhdistystä, joka hankkii ammatillisesti talletuksia ja muita takaisin maksettavia varoja yleisöltä ja tarjoaa omaan lukuun luottoja ja niihin verrattavaa rahoitusta. Talletuspankkeja ovat liikepankit, säästöpankit, osuuspankit ja Postipankki Oy.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan aikana vakuuden arvon olisi kuitenkin oltava vähintään toimintapääoman vähimmäismäärän (minimum solvency margin) suuruinen. Jos siis näin laskettu vakuuden vähimmäismäärä olisi suurempi kuin toiminnan alkaessa vaadittu, yhtiön tulisi korottaa vakuutta. Säännöksen noudattamista valvottaisiin 22 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla eli vaatimalla vakuudesta ja peruspääomasta vuosittain todistus. Koska vakuuden arvon ja peruspääomaa vastaavien varojen tulisi jatkuvasti olla vähintään 13 ja 13 a §:ssä säädetyllä tasolla, todistus voitaisiin tarvittaessa vaatia useamminkin.

Pykälän 1 momentissa vakuudelle asetetut markkamääräiset vaatimukset olisivat korkeampia kuin direktiivien asettamat vähimmäisvaatimukset. Voimassa olevaan lakiin verrattuna markkamääräinen vakuusvaatimus kuitenkin alenisi, pitäisihän vain vähintään puolet 13 §:n mukaisesta peruspääoman määrästä asettaa ehdotuksen 13 a §:n mukaisesti alkuvakuudeksi. Loput peruspääomaa vastaavat varat

ulkomainen vakuutusyhtiö voisi sijoittaa Suomeen ilman, että niiden vallintaa rajoitettaisiin.

Pykälän 2 momentin johdosta myös ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 25 artikla 3 kohdan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 29 artikla 3 kohdan vaatimukset varojen sijainnista aina täyttyisivät.

Pykälän 3 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan lain 13 §:n 5 momenttia, joten tältä osin vaatimuksia ei ehdoteta muutettavan.

Pykälän 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voisi tarvittaessa antaa määräyksiä muiden peruspääomaa vastaavien varojen kuin vakuuden sijoittamisesta. Vaikka näiden varojen sijoittamista ei rajoitettaisi siten kuin vakuutta, olisi ne kuitenkin pyrittävä sijoittamaan yhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

13 b §. Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 2 kohdan f alakohdan ja 25 artiklan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 2 kohdan f alakohdan ja 29 artiklan mukaan toimintamaan on vaadittava, että kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden edustustoilla on toimintamaassa direktiivien mukainen toimintapääoma (solvency margin).

Tästä johtuen pykälän 1 momentissa säädettäisiin, mitä edustuston toimintapääomalla tarkoitetaan. Määritelmä olisi sama kuin vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen 11 luvun 1 §:ssä, eli edustuston toimintapääomalla tarkoitettaisiin ministeriön määräämin perustein laskettua edustuston varojen ja velkojen erotusta. Edustuston toimintapääomaa laskettaessa otettaisiin kuitenkin huomioon vain ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä koskevat varat ja velat (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 25 artikla 1 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 29 artikla 1 kohta), josta seuraisi, että nämä varat ja velat olisi kulloinkin pystyttävä erikseen osoittamaan, jos yhtiö harjoittaisi edustustonsa kautta myös jälleenvakuutusta. Koska ehdotuksen 15 §:n 2 momentin mukaan vakuutta ei saisi käyttää vastuuvelan katteena, edustuston toimintapääoma olisi yleensä, jollei muita ensivakuutusta koskevia velkoja olisi ja vastuuvelka ja sen kate olisivat lain 15 §:n mukaisia, aina vähintään vakuuden kulloisenkin arvon suuruinen.

Pykälän 2 ja 3 momentissa määritettäisiin, kuinka ulkomaisia vahinko- ja henkivakuutus-

yhtiötä koskevat vähimmäisvakavaraisuusvaatimukset laskettaisiin. Toimintapääoman vähimmäismäärä ja takuumäärä laskettaisiin pääsääntöisesti vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen 11 luvussa säädetyllä tavalla, joten vaatimukset olisivat tältä osin samat kuin kotimais-tenkin vakuutusyhtiöiden osalta. Takuumäärän vähimmäismäärä olisi kuitenkin vain puolet vakuutusyhtiölain 11 luvun 3 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa ja vakuutusyhtiölain 11 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetyistä vaatimuksista (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 25 artikla 2 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 29 artikla 2 kohta). Koska ehdotetun 13 a §:n 2 momentin mukaan vakuuden arvon on oltava toiminnan aikana vähintään toimintapääoman vähimmäismäärän suuruinen, lain mukainen vakuus riittää tällöin pykälän 2 ja 3 momentin mukaisen toimintapääomaa koskevan vähimmäisvaatimuksen täyttämiseen.

13 c §. Pykälä korvaa voimassa olevan lain 13 §:n 4 momentin. Pykälän 1 momentti vastaisi sanamuodoltaan vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen 11 luvun 7 §:ää (solvenssitesti). Lain 13 §:n 4 momentin sisältöä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että pykälä antaisi sosiaali- ja terveysministeriölle valtuudet vaatia kolmannen maan vakuutusyhtiötä huolehtimaan Suomessa vakuutettujen etujen turvaamisesta huomioon ottaen paitsi vastuunomien todennäköinen vaihtelu myös sijoitustoimintaan ja jälleenvakuutussuojaan liittyvät riskit. Siltä osin kuin yhtiö harjoittaa edustustonsa kautta myös jälleenvakuutusta, antaa pykälä ministeriölle valtuudet niin ikään vaatia edustuston toiminnan järjestämistä siten, ettei ensivakuutuksella vakuutettuja etuja vaarannettaisi jälleenvakuutusliikkeestä johtuvista syistä.

Tämän pykälän mukainen vastuukyvyyn vakuutustekninen järjestäminen koskisi keskeisesti vastuuvelkaan sisältyvän tasoitusmäärän sekä ehdotuksen 13 b §:n mukaisen toimintapääoman yhteismäärän riskiteoreettista vähimmäismäärää. Tällaisen vähimmäismäärän taso riippuu nykyisin yhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen laajuudesta ja se on voimassa olevan lain 13 §:n 4 momentin mukaan riskiteoreettisin keskimääräisperustein arvioiden 40 prosenttia ensivakuutusliikkeen vuotuisesta vakuutusmaksutulosta.

Pykälän 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemmat määräykset pykälän soveltamisesta.

13 d §. Ensimmäisen vahinkovakuutusdirek-

tiivin 26—29 artiklassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 30 ja 32 artiklassa annetaan yrityksille, joilla on toimitilpa vakuutusliikkeen harjoittamiseen yhdessä tai useammassa EY:n jäsenvaltiossa, oikeus hakea erityisiä etuja. Näiden yhdessä myönnettävien etujen tarkoituksena on se, että yhden jäsenvaltion edustustosta tulee koko EY:n alueella sijaitsevien edustustojen eräänlainen pääedustusto ja että kyseisen maan valvontaviranomainen on vastuussa ulkomaisen vakuutusyhtiön vakavaraisuuden valvonnasta koko yhteisön alueella. Tämä edellyttää, että kaikkien niiden EY:n jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset, joissa yhtiöllä on toimintaa, suostuvat näiden etujen antamiseen (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 26 artikla 2 kohta ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 30 artikla 3 kohta).

Edellä sanotun vuoksi on tarpeen lisätä lakiin uusi 13 d §, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi siinä tapauksessa, että ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on toimitilpa vakuutusliikkeen harjoittamiseen myös yhdessä tai useammassa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa, myöntää yhtiölle direktiivien mukaisesti oikeuden poiketa 13—13 c §:ssä säädetyistä vaatimuksista. Poikkeuksia voitaisiin siis myöntää sekä peruspääoman, vakuuden ja toimintapääoman määrän että niitä vastaavien varojen sijoittamisen osalta.

15 §. Sekä ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden että kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden on direktiivien mukaan laskettava Suomessa harjoittamansa ensivakuutusliikkeen osalta vastuuelka. Vastuuelka lasketaan kansallisten säännösten mukaisesti (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 15 ja 24 artikla, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 17 ja 28 artikla).

Vastuuelkaa koskeviin säännöksiin on tämän johdosta tarpeen tehdä ainoastaan vähäisiä tarkistuksia. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ulkomainen jälleenvakuutuksenantaja asetetaan samaan asemaan kotimaisen jälleenvakuutuksenantajan kanssa siinä suhteessa, missä määrin jälleenvakuutuksenantajan osuus vastuuelasta hyväksytään vastuuelan katteeksi (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 15 artikla 3 kohta ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 17 artikla 3 kohta).

Pykälän 2 momentissa todettaisiin selvyden

vuoksi, että 13 a §:n mukaista vakuutta ei voida käyttää vastuuvelan katteena. Tältä osin nykyistä käytäntöä ei muutettaisi. Jos vaadittavan vakuuden määrä on 13 a §:n mukaista peruspääomaa pienempi, muita peruspääomaa vastaavia varoja kuin vakuutta voitaisiin siis tarvittaessa käyttää vastuuvelan katteena, jos varat muuten kelpaisivat katteeksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi luetteloituna katteena olevan omaisuuden sijaintia ja säilytystapaa koskevat tarkemmat määräykset. Luetteloituna katteena olevaksi omaisuudeksi voitaisiin siis hyväksyä myös sellaista omaisuutta, joka ei sijaitse Suomessa.

17 §. Pykälän 3 momentin säännös siitä, että valtioneuvosto voi rajoittaa ulkomaisen vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos yhtiö ei aloita toimiluvan mukaista toimintaansa kahdentoista kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä tai jos yhtiö lopettaa koko toimintansa vähintään kuuden kuukauden ajaksi toimiluvan myöntämisen jälkeen, vastaa sisällöltään kolmanteen vahinkovakuutusdirektiiviin ja kolmanteen henkivakuutusdirektiiviin sisältyvää säännöstä. Momentin nojalla halutaan estää se, että toimilupia olisi muillakin kuin toiminnassa olevilla vakuutusyhtiöillä. Vastaava säännös on myös vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen 14 luvun 5 §:n 5 momentissa.

18 a §. Vakuutusyhtiölain muutosehdotuksessa ehdotetaan, että kotimaisille henkivakuutusyhtiöille annettaisiin oikeus myöntää niin kutsuttuja unit-linked tyyppisiä vakuutuksia. Näillä vakuutuksilla tarkoitetaan ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin liitteessä luetelluista vakuutusluokista vakuutusluokkaan 3 kuuluvia vakuutuksia. Direktiivin liitteen mukaan vakuutusluokkaan 3 kuuluvat vakuutukset, joita tarkoitetaan saman liitteen luokan 1 alakohdissa a ja b (henki- ja eläkevakuutukset) ja joissa vakuutuksiin liittyvät edut on vakuutusopimuksissa sidottu tiettyjen sijoitusten kehitykseen. Tällaisesta vakuutuksesta ehdotetaan vakuutusyhtiölain muutosehdotuksessa käytettäväksi nimitystä sijoitussidonnainen vakuutus.

Myöskin ulkomaisille henkivakuutusyhtiölle olisi annettava samanlainen oikeus harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa. Tämän vuoksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi 18 a §, jonka mukaan vakuutusyhtiölain erityissäännökset sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta koskevat soveltuvin osin myös ulkomaisia vakuutusyhtiöitä.

Vakuutusyhtiölain muutosehdotuksessa lain 10 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 a §, jonka mukaan sijoitussidonnaisen vakuutuksen vastuuvelan kate on eriytettävä muun vastuuvelan katteesta ja vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 2 momentin säännöksiä vastuuvelan katteesta ei sovelleta näihin vakuutuksiin. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemmat määräykset sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sen katteena olevan omaisuuden vastaavuudesta sekä katteen luetteloinnista.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi myös tarkemmat määräykset siitä, millaiseen omaisuuteen sijoitussidonnaisten vakuutusten arvonkehitys voidaan sitoa, vahvistaisi eräitä sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä perusteita ja voisi myöntää näiden vakuutusten osalta poikkeuksia vakuutusyhtiölain 13 luvun 2—5 §:n säännöksiin henkivakuutuksen perusteista (vakuutusyhtiölain muutosehdotus 13 luku 8 §).

Lisäksi ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskisivat myös vakuutusyhtiölain muutosehdotuksessa vakuutusyhtiön selvitystilaa koskevaan 15 lukuun tehtävät sijoitussidonnaista vakuutusta koskevat lisäykset, joiden avulla pyritään turvaamaan sijoitussidonnaisten vakuutusten ja perinteisten henki- tai eläkevakuutusten käsittämät edut yhtiön mahdollisen selvitystilan ja purkamisen yhteydessä. Näiden säännösten mukaan myös sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan katteena oleva omaisuus kuuluu erityiseen selvityspesään ja tämän selvityspesän omaisuus on ennen vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:n 1 momentin mukaista omaisuuden jakoa ensin ositettava sijoitussidonnaisten vakuutusten kannan ja muun vakuutuskannan kesken silmällä pitäen myös osituksen kohtuullisuutta.

19 §. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa ulkomaisen vakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikon kelpoisuudesta myös vakuutusyhtiölaissa tarkoitetuista kelpoisuusehdoista poikkeavia määräyksiä. Täten ministeriö voi joustavammin harkita, millaisia vaatimuksia matemaatikolle asetetaan, ja riittääkö esimerkiksi muussa valtiossa suoritettu tutkinto kokonaan tai osittain täyttämään vaadittavat kelpoisuusehdot.

22 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan erältä osin korjattavaksi vastaamaan ehdotusta. Lisäksi osa 1 momentin säännöksistä ehdotetaan siirrettäväksi pykälään lisättäviin

2 ja 3 momenttiin. Momentin asiallinen sisältö säilyy muilta osin ennallaan.

Pykälän 2 momentissa todetaan selvennyksenä, että edustuston on, kuten jo nykyisinkin, laadittava kultakin tilikaudelta tuloslaskelman ja taseen käsittävä tilinpäätös. Kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden osalta tätä edellytetään jo ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 23 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 27 artiklan 2 kohdan c alakohdassa.

Tilinpäätös olisi tarkastettava ministeriön hyväksymällä tavalla. Ministeriö voisi esimerkiksi tarvittaessa vaatia ulkomaiselta vakuutusyhtiöltä selvitystä sen käyttämien tilintarkastajien kelpoisuudesta.

Lisäksi ministeriö voi entiseen tapaan antaa kirjanpidosta tarkempia, vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia määräyksiä.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan siirrettäväksi entistä 1 momentin säännöstä vastaava vain kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä koskeva säännös, jonka mukaan ulkomaisen vakuutusyhtiön on vuosittain esitettävä todistus siitä, että peruspääomaa vastaavat varat ja asetettu vakuus ovat lain mukaiset.

23 §. Koska 7 §:n sisältö muutettaisiin kokonaan, on siihen viittaavat 23 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta kumottava.

26 §. Pykälässä säädettäisiin niistä pakotteista, joita sosiaali- ja terveysministeriö voisi käyttää ulkomaista vakuutusyhtiötä vastaan. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä koskeva 3 kohta, jossa viitataan 13—13 b §:ään. Asiallisesti ministeriön toimivaltuudet säilyvät tältä osin ennallaan.

Ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivin 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 26 artiklan 2 kohdan b alakohdassa edellytetään, että toimivaltainen viranomainen voi peruuttaa myöntämänsä EY:n jäsenvaltiossa kotipaikan omaavan vakuutusyhtiön toimiluvan vain, jos kansallisen lainsäädäntöön perustuvien veloitteiden laiminlyönti on törkeä. Tämän johdosta ehdotetaan 2 momenttia muutettavaksi vastaamaan direktiivien sisältöä. Toimiluvan voisi edelleen peruuttaa ainoastaan valtioneuvosto.

Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 22 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 26 artiklan 2 kohdan a alakohdassa todetaan, että jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi peruuttaa

myöntämänsä toimiluvan, jos yritys ei enää täytä edellytyksiä toiminnan aloittamiselle. Tätä vastaava säännös sisältyisi pykälän 3 momenttiin. Momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että virke, jonka mukaan toimilupa voidaan peruuttaa, jos yhtiö harjoittaa vakuutusliikettä olennaisesti suppeampana kuin mihin toimilupa oikeuttaa, poistettaisiin 17 §:n 3 momentin muutoksen johdosta tarpeettomana.

26 a §. Pykälä koskisi Suomen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisten yhteistyötä eräissä tapauksissa.

Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 14 artiklan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 16 artiklan mukaan vakuutusyhtiön kotimaan viranomainen vastaa yhtiön koko liiketoiminnan vakavaraisuuden valvonnasta. Jäsenvaltioiden on kuitenkin läheisessä yhteistyössä valvottava toimiluvan saaneiden yritysten taloudellista asemaa (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 13 artikla ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 15 artikla).

Edellä mainituista periaatteista johtuen direktiiveissä annetaan edustuston sijaintimaan viranomaiselle sitovat menettelyä koskevat määräykset eräissä tilanteissa. Niitä vastaavat säännökset on kerätty 26 a §:ään.

Ensinnäkin, ennen kuin ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimilupa voidaan peruuttaa, sosiaali- ja terveysministeriön on neuvoteltava yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen kanssa (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 22 artikla 2 kohta ja ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 26 artikla 2 kohta). Jos edustuston liiketoiminta on keskeytettävä ennen neuvottelujen päättymistä, tästä on viipymättä ilmoitettava yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle.

Toiseksi, jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotimaan toimilupa peruutetaan, on yhtiölle Suomessa myönnetty toimilupa peruutettava vastaavasti (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 22 artiklan 1 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 26 artikla 1 kohta).

Kolmanneksi, jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvova viranomainen pyytää, on sosiaali- ja terveysministeriön kiellettävä yhtiön varojen vapaa valinta Suomessa tai rajoitettava sitä edellyttäen, että yhtiön kotimaassa on ryhdytty vastaaviin toimenpiteisiin (ensimmäinen vahinkovakuu-

tusdirektiivi 20 artikla 3 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 24 artikla 3 kohta).

Vaikka tämä pykälä ei koskekaan kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä, tämän lain 26 §:n 3 momentista seuraa, että jos tällaisen yhtiön kotimaan toimilupa peruutetaan, on toimilupa Suomessa peruutettava vastaavasti.

26 b §. Tämän pykälän sekä 26 ja 26 c §:n perusteella ehdotetaan otettavaksi käyttöön ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 20 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 27 artiklan sekä ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 24 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 31 artiklan 2 kohdan mukainen kolmansien maiden vakuutusyhtiöitä koskeva yhtiön Suomen edustuston vakavaraisuuden kaksivaiheinen valvontasäännöstö. Jos ulkomaisen vahinkovakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma laskee ehdotetun 13 b §:n 2 momentin mukaisen toimintapääoman vähimmäismäärän alapuolelle tai ulkomaisen henkivakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma laskee ehdotetun 13 b §:n 3 momentin mukaisen toimintapääoman vähimmäismäärän alapuolelle, yhtiön tulisi viipymättä toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi edustuston taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 20 artikla 2 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 24 artikla 2 kohta).

Koska edustuston toimintapääoma ei edellä mainitussa tilanteessa enää täytä 13 b §:ssä sille asetettuja vaatimuksia, ministeriön tulee 26 §:n 1 momentin mukaisesti kehottaa yhtiötä korjaamaan asia määräajassa. Jollei yhtiö kykene ministeriön asettamassa määräajassa täyttämään edellä mainittuja edustuston toimintapääomalle 13 b §:ssä asetettuja vaatimuksia, sitä voitaisiin pitää sellaisena törkeänä veloitteiden laiminlyöntinä, jonka perusteella valtioneuvosto voisi peruuttaa yhtiön toimiluvan Suomessa 26 §:n 2 momentin mukaisesti.

26 c §. Vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen 11 luvun 3 ja 5 §:n mukaan kolmasosa vakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärästä muodostaa takuumäärän, kuitenkin siten, että takuumäärän on oltava vähintään 11 luvun 3 §:n 2 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa määritellyn takuumäärän vähimmäismäärän suuruinen. Esillä olevan lain 13 b §:n 2 ja 3 momentin mukaan kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomen edustuston takuumäärä laskeaan vakuutusyhtiölain muutosehdotuksen mukaisella tavalla, kuitenkin siten, että takuumää-

rän vähimmäismäärä olisi vain puolet vakuutusyhtiölain 11 luvun 3 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa ja vakuutusyhtiölain 11 luvun 5 §:n 2 momentissa vaadituista markkamääristä. Jos kolmannen maan vahinkovakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma laskee ehdotetun 13 b §:n 2 momentin mukaisen takuumäärän alapuolelle tai kolmannen maan henkivakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma laskee ehdotetun 13 b §:n 3 momentin mukaisen takuumäärän alapuolelle, yhtiön tulisi viipymättä toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi edustuston lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 20 artikla 3 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 24 artikla 3 kohta).

Tällöin sosiaali- ja terveysministeriön tulisi, kuten 26 b §:ssä tarkoitettussa tilanteessakin, asettaa yhtiölle 26 §:n 1 momentin mukaan määräaika, jonka kuluessa sen olisi saatava vakavaraisuutensa lain edellyttämälle tasolle. Asetetun määräajan tulisi yleensä olla lyhyempi kuin 26 b §:ssä tarkoitettussa tilanteessa voidaan pitää perusteltuna.

Lisäksi ministeriö voisi 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa pykälän 2 momentin mukaan ottaa haltuunsa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta tai kieltää tällaisen omaisuuden luovutuksen tai panttauksen (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 20 artikla 3 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 24 artikla 3 kohta).

27 §. Pykälässä lueltaisiin ne tilanteet, joissa sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi oikeus rajoittaa ulkomaisen yhtiön varojen vapaata vallintaa Suomessa edellä 26 a §:ssä ja 26 c §:n 2 momentissa mainitun tilanteen lisäksi.

EY:n jäsenvaltiossa kotipaikan omaavan vakuutusyhtiön osalta ne tilanteet, joissa jäsenvaltioilla on oikeus rajoittaa yhtiön varojen vapaata vallintaa, on lueltu ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 18 artiklan 2 kohdassa ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 21 artiklan 2 kohdassa. Sen jäsenvaltion viranomaiset, joissa tällaisen vakuutusyhtiön edustusto sijaitsee, voivat direktiivien mukaan puuttua yhtiön varojen vapaaseen vallintaan vain, jos edustuston vastuuelan kate ei täytä sijaintivaltion kansallisen lainsäädännön vaatimuksia.

Tämänsisältöinen säännös sisältyisi pykälän 1 momenttiin, jonka mukaan edellytyksenä yhtiön hallinnassa Suomessa olevien varojen

vapaan vallinnan rajoittamiselle olisi, että yhtiö ei noudata ministeriön 26 §:n 1 momentin nojalla antamaa kehotusta täydentää asettamaansa katetta. Jos kyseessä olisi ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, olisi ministeriön ennen edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava asiasta yhtiön kotimaan vakuutus-toimintaa valvovalle viranomaiselle (ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi 20 artikla 1 kohta, ensimmäinen henkivakuutusdirektiivi 24 artikla 1 kohta).

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi oikeus rajoittaa kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden oikeutta vallita niiden Suomessa olevaa omaisuutta, jos niiden edustuston peruspääomaa vastaavat varat tai vakuus eivät täytä tämän lain vaatimuksia ja yhtiö ei noudata sosiaali- ja terveysministeriön 26 §:n 1 momentin nojalla antamaa kehotusta korjata asia määräajassa. Tältä osin nykyinen käytäntö siis säilyisi ennallaan.

31 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ainoastaan siten, että siihen sisältyvä pykäläviittausta korjattaisiin vastaamaan ehdotusta.

35 §. Toisen vahinkovakuutusdirektiivin 11 artiklassa ja toisen henkivakuutusdirektiivin 6 artiklassa on säännöksiä vakuutuskannan tai sen osan luovuttamisesta vakuutusyhtiöstä toiseen silloin, kun luovutettavalla vakuutuskannalla on liittymiä kahteen tai useampaan jäsenvaltioon. Näissä säännöksissä edellytetään, että jokainen jäsenvaltio direktiiveissä luetelluissa tapauksissa oikeuttaa, kansallisen lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin, alueelleen sijoittuneet vakuutusyritykset luovuttamaan vakuutuskantansa tai sen osan toisille vakuutusyrityksille.

Tämän johdosta pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi toinen virke, jossa säädettäisiin täällä toimiluvan saaneen ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeudesta luovuttaa yhtiön Suomen edustuston harjoittaman vakuutusliikkeen johdosta yhtiölle syntyneitä vakuutuskantaa myös sellaiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle, jolla ei ole toimilupaa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa, ja oikeudesta vastaanottaa vakuutuskantaa tällaiselta yhtiöltä. Ehdotuksessa on katsottu tarkoituksenmukaiseksi, että asetuksella säädettäisiin ne tapaukset, joissa tänne sijoittautunut ulkomainen vakuutusyhtiö voisi luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan muille ulkomaisille vakuutusyhtiöille taikka vastaanottaa vakuutuskannan tai sen osan tällaisilta vakuutusyhtiöiltä.

Ehdotus antaa mahdollisuuden sallia vakuutusyritysten välisiä kannanluovutuksia myös muissa kuin edellä mainituissa direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa. Mikäli asetuksella niin säädetään, voisi vakuutuskannan luovuttava tai vastaanottava ulkomainen vakuutusyritys sijaita myös Euroopan talousalueen ulkopuolella.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että vakuutuskannan luovuttamisesta tarvitsisi vakuutuskannan siirtymisen jälkeen vakuutusyhtiölain 16 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisesti ilmoittaa luovuttaneen yhtiön edustuston sijaintipaikan sanomalehdessä vain, jos luovuttaneella yhtiöllä on edustusto Suomessa.

Muutoin ulkomaisen ja kotimaisen vakuutusyhtiön tai kahden ulkomaisen vakuutusyhtiön välisiin vakuutuskannan luovutuksiin olisi soveltuvin osin noudatettava, mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 1, 3 ja 5 §:ssä on säädetty vakuutuskannan tai sen osan luovuttamisesta. Ministeriön on annettava suostumuksensa, jollei vakuutuskannan tai sen osan luovuttaminen loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Ministeriöllä on oikeus liittää suostumuksen antamiseen ehdot, joita ministeriö pitää tarpeellisena vakuutusten käsittämien etujen tai vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi. Näissä ehdoissa voitaisiin muun muassa edellyttää, että vakuutuskannan luovuttamisesta olisi ilmoitettava ainakin yhdessä suomalaisessa sanomalehdessä, jos luovutuksen kohteena olisi kokonaan tai osaksi suomalainen vakuutuskanta.

Ministeriö voisi kuitenkin myöntää vakuutusyhtiölle luvan poiketa vakuutusyhtiölain 16 luvussa säädetyistä menettelyistä esimerkiksi jos kyseessä olisi muualla kuin Suomessa harjoitetun vakuutusliikkeen vakuutuskanta.

37 §. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan 9 §:n 2 momentin muutosehdotuksen johdosta muutettavaksi siten, että rekisteriin merkitään pääasiamiehenä toimivan yhteisön nimi ja kotipaikka sekä yhteisön edustajakseen nimeämän luonnollisen henkilön henkilötiedot.

41 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lain 9 §:n 2 momentin muutosehdotuksen johdosta siten, että ulkomaista vakuu-

tusyhtiötä koskeva haaste toimitetaan, jos pääasiamiehenä toimii suomalainen yhteisö, sen edustajakseen nimeämälle henkilölle.

43 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi ainostaan siten, että viittaus 3 §:ään korjataan vastaamaan muutosehdotusta. Pykälän asiallinen sisältö säilyisi ennallaan.

44 §. Pykälän 1 momentin nykyinen 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että selvitysmenettelyä koskevan kertomuksen laatimisen laiminlyöntiä pidettäisiin 45 §:n mukaisena vakuutusyhtiörikkomuksena. Vakuutusyhtiöolaisessa vastaava muutos toteutettiin rikoslain osauudistuksen yhteydessä (812/90). Lisäksi nykyistä 3 kohtaa, joka siirtyisi pykälän 2 kohdaksi, ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin viittaukset 26 a ja 26 c §:ään, joissa 27 §:n ohella annetaan ministeriölle oikeus kieltää yhtiön hallinnassa Suomessa olevan omaisuuden luovuttaminen tai panttaaminen. Ministeriön määräämän luovutus- tai panttauskiellon rikkomista pidettäisiin siis aina vakuutusyhtiörikkomuksena.

45 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus lain 3 §:ään korjataan vastaamaan ehdotusta. Pykälän asiallinen sisältö säilyy tältä osin ennallaan. Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 2 kohta, jonka mukaan edellä 44 §:n perustelujen yhteydessä kerrotun mukaisesti selvitysmenettelyä koskevan kertomuksen tai tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten rikkomista pidettäisiin vakuutusyhtiörikkomuksena.

46 a §. Pykälässä säädettäisiin Suomen valvontaviranomaisen ja muiden valtioiden valvontaviranomaisten välisestä tietojen vaihdosta. Ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin 13 artiklan ja ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 15 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on läheisessä yhteistyössä valvottava toimiluvan saaneiden yritysten taloudellista asemaa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi oltava 46 §:n estämättä oikeus luovuttaa vakuutuslainsäätelyä koskevia tietoja Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion vakuutustoimintaa valvoville viranomaisille. Koska kansainvälisen yhteistyön merkitys muutoinkin on lisääntymässä vakuutuslainsäätelyssä, tulisi sallia tietojen luovuttaminen myös muiden kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden vakuutustoimintaa valvoville viranomaisille. Luovutuslainsäätelyä olisi kuitenkin vain silloin, kun

tiedot myös vastaanottavassa maassa kuuluisivat salassapitovelvollisuuden piiriin.

Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö voisi luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle viranomaiselle.

46 b §. Pykälä ehdotetaan lisättäväksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin annetun direktiivin (91/308/ETY), jäljempänä rahanpesudirektiivi, johdosta. Direktiivin perustelujen mukaan luotto- ja rahoituslaitokset tulee velvoittaa tutkimaan erityisen huolellisesti kaikki liiketoimet, jotka niiden mielestä luonteeltaan ovat erityisen todennäköisesti yhteydessä rahanpesuun. Direktiivissä rahoituslaitoksella tarkoitetaan paitsi henkivakuutusliikettä harjoittavia EY:n alueella kotipaikan omaavia vakuutusyhtiöitä ja niiden sivukonttoreita, myös yhteisön alueella sijaitsevia rahoituslaitosten sivukonttoreita, joiden pääkonttori on yhteisön ulkopuolella. Vaikka direktiivi koskee varsinaisesti vain ulkomaisia henkivakuutusyhtiöitä, on katsottava tarpeelliseksi säätää 46 b § koskemaan myös ulkomaisia vahinkovakuutusyhtiöitä, koska on mahdollista, että myös niitä joissain tapauksissa pyrittäisiin käyttämään rahanpesuun.

Rahanpesu määritellään direktiivin 1 artiklassa. Rahanpesuna pidetään tahallista omaisuuden muuntamista tai siirtämistä, sen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, laadun ja liikkeen tai sitä koskevien oikeuksien salaamista, omaisuuden hankkimista, omistusta ja käyttöä sekä edellä mainituissa toimitissa avustamista, kun tiedetään, että omaisuus on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistumisesta ja kun tarkoituksena on omaisuuden laittoman alkuperän salaaminen tai kätkeminen. Rahanpesun kriminalisoinnista on annettu erillinen hallituksen esitys (hallituksen esitys eduskunnalle rikoslain täydentämisestä huumausainerikoksia koskevilla säännöksillä, HE 180/1992 vp).

Salassapitovelvollisuudesta olisi tältä osin luovuttava. Pykälän 1 momentissa veloitettaisiin ulkomainen vakuutusyhtiö ilmoittamaan sosiaali- ja terveysministeriölle, jos sillä olisi syytä epäillä siltä pyydettyihin palveluihin käytettävien varojen laillista alkuperää.

Tällainen epäily voi aiheellisesti syntyä, jos ulkomaiselta vakuutusyhtiöltä pyydetty palvelut poikkeavat selkeästi vakuutustoiminnasta

vallitsevasta yleisestä käytännöstä esimerkiksi suuruudeltaan tai ne eivät muutoin sovi yhteen asiakkaan taloudellisen tilanteen tai liiketoimien kanssa. Rahanpesudirektiivin 5 artiklan mukaan rahoituslaitosten on erityisen huolellisesti tutkittava kaikki liiketoimet, jotka niiden mielestä luonteeltaan ovat erityisen todennäköisesti yhteydessä rahanpesuun. Ulkomaisen vakuutusyhtiön tulisikin siten kussakin tapauksessa pyrkiä käytettävissään olevin keinoin selvittämään, onko kyseessä sellainen liiketoimi, josta tulisi tehdä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Sen sijaan vakuutusyhtiöltä ei vaaditaisi rikoslain edellyttämien tai muiden rangaitavaksi säädettyjen tekojen tunnusmerkistön tuntemusta.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön tulisi ilmoittaa epäilystä ministeriölle rahanpesudirektiivin 7 artiklan mukaisesti ennen liiketoimen loppuun suorittamista tai, jos ennakoilmoituksen tekeminen tuottaisi kohtuutonta hankaluutta, viipymättä liiketoimen suorittamisen jälkeen. Tehdystä ilmoituksesta ei saisi kertoa ilmoituksen kohteelle.

Rahanpesun kriminalisoinnista annetun erillisen hallituksen esityksen mukaan myös rahanpesusta ilmoittamatta jättäminen olisi rangaitava teko. Kun ulkomainen vakuutusyhtiö tekisi 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sosiaali- ja terveysministeriölle, se samalla välttyisi rikoslaissa säädettyiltä ilmoittamatta jättämisen seuraamuksilta.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön olisi lisäksi pykälän 2 momentin mukaan säilytettävä ja tarvittaessa annettava ministeriölle sen pyynnöstä kaikki käytettävissä olevat tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä asian selvittämisessä.

Pykälän 3 momentin mukaan ministeriön olisi sille ilmoitettujen tai tarkastustoiminnassa saatujen tietojen nojalla harkittava, onko perusteltua aihetta epäillä kyseessä olevan rahanpesun. Ministeriöltä voitaisiin edellyttää toisin kuin vakuutusyhtiöltä rikollisen toiminnan tunnusmerkistön tuntemusta. Jos ministeriö perustellusti katsoisi, että kysymyksessä on rikoksesta peräisin olevien varojen peittäminen tai häivyttäminen eli rahanpesu, sen olisi ilmoitettava asiasta edelleen esitutkintaviranomaisille. Rahanpesu on määritelty edellä mainittuun hallituksen esitykseen sisältyvän rikoslain 32 luvun 1 §:n 2 momentin muutoksen mukaisesti.

Jotta esitutkintaviranomaisilla olisi mahdol-

lisuus ryhtyä takavarikkoon tai muihin turvaamistoimiin tutkinnan ajaksi, voisi ministeriö 4 momentin mukaan määrätä liiketoimen keskeytettäväksi enintään 7 päivän ajaksi, jos se on tutkinnallisista syistä tarpeen.

Rahanpesudirektiivin 9 artiklan mukaisesti pykälän 5 momentissa säädettäisiin ministeriön tai ulkomaisen vakuutusyhtiön ja niiden henkilöstön vapautumisesta tämän pykälän mukaisista toimista aiheutuvasta taloudellisesta vastuusta. Sen mukaan ulkomaista vakuutusyhtiötä tai ministeriötä ei voitaisi asettaa vastuuseen siitä, että sen tekemä ilmianto osoittautuisi tarkemmissa tutkimuksissa aiheettomaksi tai että asiakas kärsisi taloudellista tappiota asian johdosta. Säännös on tarpeen sen johdosta, että ilmoitusvelvolliset eivät joutuisi taloudelliseen korvausvastuuseen toimista, joihin tämä laki ja rikoslaki heidät toisaalta velvoittaisi.

Koska rahanpesudirektiivi sisältää yksityiskohtaisia säännöksiä muun muassa asiakkaiden tunnistamisvelvollisuudesta, tunnistusten ja muiden asiakirjojen säilyttämisestä ja muista menettelytavoista, joita ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää lakiin, ehdotetaan 6 momentissa, että sosiaali- ja terveysministeriö antaisi rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset.

47 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ainoastaan siten, että siihen sisältyvät pykäläviittaukset korjattaisiin vastaamaan ehdotusta.

48 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 48 a §, jonka 1 momentissa annettaisiin yleinen valtuutus säätää asetuksella poikkeuksia tämän lain säännöksistä, kun poikkeukset johtuvat kansainvälisistä kahden- tai monenkeskisistä sopimuksista.

Pykälän 2 momenttia mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voisi myöntää tällaisia poikkeuksia myös rinnakkaisvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen ja matkailijoille annetun avun osalta tai antaa edellä mainittuja vakuutusmuotoja koskevia tarkempia määräyksiä, jos poikkeukset tai määräykset johtuvat Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta. ETA-sopimuksen liitteessä IX lueteltuihin direktiiveihin kuuluvat, jo edellä mainitut rinnakkaisvakuutusdirektiivi (78/473/ETY) ja matkapudirektiivi (84/641/ETY) sekä oikeusturvavakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 22 päivänä kesäkuuta 1987 annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (87/344/ETY)

sisältävät niin yksityiskohtaisia säännöksiä näistä vakuutusmuodoista ja -luokista, että ne olisi tarkoituksenmukaisinta sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön ministeriön määräyksinä. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi kysymykset, jotka koskevat yhteisön rinnakkaisvakuutusliikkeen määrittelemistä ja vakuutusyhtiöiden osallistumista tällaiseen toimintaan, toimiluvan varaiseksi vakuutusluokaksi katsottavan matkailijoille annetun avun määrittelemistä sekä oikeusturvavakuutuksessa asiamiehen valintaa ja muuta vakuutetun henkilön suojaamista.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiehdotuksen mukaan asetuksella säädettäisiin ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeudesta luovuttaa vakuutuskantaa toiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle tai ottaa vastaan vakuutuskantaa tällaiselta yhtiöltä. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemmat määräykset muun muassa vakuutusluokista, toimintasuunnitelmasta, ulkomaisen vakuutusyhtiön palveluksessa toimivan vakuutusmatemaatikon kelpoisuudesta, rahanpesudirektiivin täytäntöönpanosta sekä rinnakkais-, matka-apu-, ja oikeusturvavakuutusta koskevat tarkemmat määräykset. Ministeriö antaisi määräykset myöskin vastuuvelan laskemisesta ja katteen säilyttämisestä, toimintapääoman laskemisesta ja solvenssitestistä. Lisäksi ministeriö voisi tarvittaessa antaa määräyksiä ulkomaisen vakuutusyhtiön pääasiamiehelle annettavasta valtakirjasta ja muiden peruspääomaa vastaavien varojen kuin vakuuden sijoittamisesta.

3. Voimaantulo

Lain ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti ETA-sopimuksen kanssa. Lain voimaantulon ajankohdasta säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Kuten edellä on todettu, jo toiminnassa olevien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toimiluvat on muutettava vastaamaan ehdotettuja säännöksiä. Tämä ehdotetaan tehtäväksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriö veloitetaan kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta merkitsemään pitämäänsä toimiluparekisteriin vakuutusyhtiön entisen toiminnan perusteella, minkä vakuutusluokkien ja luokkaryhmien mukaista toimintaa toiminnassa olevat vakuutusyhtiöt saavat rekisteriin merkityn muutoksen jälkeen harjoittaa. Ministeriön olisi ennen toimiluvan muuttamista kuultava asianomaisia ulkomaisia vakuutusyhtiötä.

Vieraalla toimialalla toimivan yhteisön omistamiseen liittyvää voimaantulosäännöstä on selostettu lain 3 §:n yhteydessä.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön, joka olisi toiminnassa uuden lain tullessa voimaan, olisi vuoden kuluessa lain voimaantulosta saatettava yhtiön Suomen edustuston peruspääoma, vakuus, toimintapääoma ja vakavaraisuus uuden lain 13—13 c §:ssä säädettyjen pääomavaatimusten mukaiseksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa 30 päivänä kesäkuuta 1989 annetun lain (635/89) 23 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta,

muutetaan 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7, 9, 13 ja 15 §, 17 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti, 22 §, 23 §:n 1 momentin 3 kohta, 26 §:n 1—3 momentti, 27 §, 31 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 37 §:n 1 momentin 2 kohta, 41 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentin 1 kohta, 44 ja 45 § ja 47 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 1 a §, 2 §:ään uusi 3 momentti, 5 §:ään uusi 4 ja 5 momentti, 6 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 7 a §, 10 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 13 a—13 d, 18 a, 26 a—26 c, 46 a, 46 b ja 48 a § seuraavasti:

1 §

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oikeus Suomessa harjoittaa vakuutusliikettä siten kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä, koskee vastaavasti muuta siihen rinnastettavaa ulkomaista vakuutusyri-tystä.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) jälleenvakuutusliikkeeseen;
- 2) vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun toimintaan;
- 3) vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (/) tarkoitettuun toimintaan; eikä
- 4) Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitteessä IX mainitussa, yhteisön rinnakkaisvakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivissä (78/473/ETY) tarkoitettuun sellaiseen rinnakkaisvakuutus- toimintaan, johon ulkomainen vakuutusyhtiö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella, osallistuu ulkomaisesta toimipaikasta käsin muuna kuin johtavana vakuutuksenantajana.

1 a §

Ulkomaiseen vakuutusyhtiöön, jonka koti- paikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö*), ei sovelleta tämän lain 6 §:ää, 13—13 d §:ää, 15 §:n 2 momenttia, 16 §:n 1 momenttia, 22 §:n 3 momenttia, 23 §:n 1 momentin 2 kohtaa, 26 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 26 b ja 26 c §:ää, 27 §:n 2 momenttia eikä 31 §:n 2 momenttia.

2 §

— — — — —
Suomessa tapahtuvaa liiketoimintaansa var- ten yhtiön on perustettava tänne asioimisto tai sivukonttori (*edustusto*), jota johtaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymä pääasiames.

Edustustona pidetään myös toimistoa, jota hoitaa yhtiön oma henkilökunta, ja itsenäisesti toimivaa henkilöä, jolla on pysyvä valtuutus toimia yhtiön puolesta asioimiston tapaan.

3 §

Toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa täällä harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä.

Henkivakuutusliikettä harjoittava ulkomainen vakuutusyhtiö (*ulkomainen henkivakuutus- yhtiö*) ei saa täällä harjoittaa muuta vakuutus- liikettä kuin henkivakuutusta ja sen jälleenva- kuutusta. Vahinkovakuutusliikettä harjoittava ulkomainen vakuutusyhtiö (*ulkomainen vahin- kovakuutusyhtiö*) ei saa täällä harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin vahinkovakuutusta. Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisesta vahinkova- kuutusyhtiöstä, koskee myös sellaista ulko- maista vakuutusyhtiötä, joka kotimaassaan harjoittaa sekä henki- että vahinkovakuutuslii- kettä.

Henkivakuutuksella tarkoitetaan ETA-sopi- muksen liitteessä IX mainitussa, henkivakuu- tuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston en- simmäisessä direktiivissä (79/267/ETY) luetel- tuihin henkivakuutusluokkiin 1—4 kuuluvaa toimintaa. *Vahinkovakuutuksella* tarkoitetaan

ETA-sopimuksen liitteessä IX mainitussa, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä (73/239/ETY) lueteltuihin vahinkovakuutusluokkiin kuuluvaa toimintaa sekä jälleenvakuutusta. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset vakuutusluokista.

Toimiluvan Suomessa saaneella ulkomaisella vakuutusyhtiöllä ei saa yksin eikä yhdessä toisten vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhdistysten kanssa ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa olla muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä harjoittavassa suomalaisessa osakeyhtiössä osake-enemmistöä tai enemmistöä kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, jollei yhtiön toimintaa voida pitää vakuutusliikkeeseen liittyvänä ja tämän kannalta tarkoituksenmukaisena tai jollei yhtiö ole asunto- tai kiinteistöyhtiö. Mitä edellä säädetään osake-enemmistöstä ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä osakeyhtiössä, sovelletaan myös vastaavaan määräämisvaltaan muussa suomalaisessa yhteisössä. Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sellaisessa suomalaisessa osakeyhtiössä tai vastaava määräämisvalta sellaisessa muussa suomalaisessa yhteisössä, joka harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä, käytetään mainitusta osakeyhtiöstä tai yhteisöstä tässä laissa nimitystä sivuyhtiö.

Sovellettaessa 4 momentissa säädettyä rajoitusta ulkomaiseen vakuutusyhtiöön otetaan huomioon myös yhtiön sivuyhtiölle sekä yhtiön ja sen sivuyhtiön perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkesäätiölle tai -kassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on samassa konsernissa toisen Suomessa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön kanssa, otetaan vastaavasti huomioon tälle toiselle vakuutusyhtiölle kuuluvien osakkeiden ja määräämisvallan lisäksi myös sen sivuyhtiölle ja niiden perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkesäätiölle tai -kassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta.

5 §

Valtioneuvosto antaa hakemuksesta toimiluvan ulkomaiselle vakuutusyhtiölle, jos aiotun vakuutusliikkeen ei katsota vaarantavan va-

kuustoiminnan tervettä kehitystä. Toimilupa voidaan kuitenkin evätä, jos suomalaiselle vakuutusyhtiölle ei annettaisi vastaavaa toimilupaa ulkomaisen vakuutusyhtiön kotimaassa.

Toimilupa voi koskea enintään sen laajuista vakuutusliikettä, jota yhtiö laillisesti harjoittaa kotimaassaan. Toimilupa annetaan vakuutusluokittain ja luokkaryhmittäin. Toimilupa voidaan hakijan pyynnöstä rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa tai osaa Suomen valtion alueesta. Oikeudesta harjoittaa lakisääteistä vakuutusliikettä on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle voidaan antaa määräaikainen toimilupa vain hakijan pyynnöstä.

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö aikoo Suomessa sijaitsevasta edustustosta käsin harjoittaa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa, on sen ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava asiasta sosiaali- ja terveysministeriölle ja liitettävä ilmoitukseen suunnitelma aiotusta toiminnasta.

6 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on toimilupahakemukseensa liitettävä seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

- 1) yhtiöjärjestys tai säännöt sekä luettelo hallituksen jäsenistä ja yhtiön ylimmästä johdosta;
- 2) todistus siitä, että yhtiö kotimaassaan harjoittaa hakemuksessa tarkoitettua vakuutusliikettä, ja siitä kuinka kauan sitä on harjoitettu;
- 3) yhtiön kotimaan vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen ilmoitus siitä, onko se yhtiön toiminnan johdosta kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana antanut yhtiölle huomautusta, sekä mitä mahdollinen huomautus on sisältänyt;
- 4) suunnitelma toiminnasta Suomessa (*toimintasuunnitelma*);
- 5) pääasiamiehen hyväksymistä koskeva 10 §:ssä säädetty hakemus;
- 6) selvitys siitä, että yhtiön puolesta annetut asiakirjat on laadittu tämän kotimaan lakien mukaisesti ja että nämä on antanut siihen oikeutettu henkilö;
- 7) todistus siitä, että edustustolla on 13 §:n mukaista peruspääomaa vastaavat varat ja että 13 a §:ssä säädetty vakuus on asetettu; ja

8) hakemus 14 ja 18 §:ssä tarkoitettujen perusteiden vahvistamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset toimintasuunnitelmasta.

7 §

Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön on toimilupahakemukseen liitettävä seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

1) yhtiöjärjestys tai säännöt sekä luettelo hallituksen jäsenistä ja yhtiön ylimmästä johdosta;

2) yhtiön kotimaan toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, josta käy ilmi:

a) ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joihin kuuluvaa toimintaa vakuutusyhtiöllä on oikeus harjoittaa;

b) ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joihin kuuluvaa toimintaa vakuutusyhtiö todistusta annettaessa harjoittaa;

c) että yhtiö täyttää ETA-sopimuksen liitteessä IX mainituissa, henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä sekä muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä vakuutusyhtiöille asetettu vähimmäisvakavaraisuusvaatimukset; ja

d) hallinnon ja myyntiverkoston arvioidut perustamiskustannukset sekä niiden kattamiseen tarkoitettut varat ja, milloin yhtiö haluaa harjoittaa Suomessa vahinkovakuutusluokkaan 18 (*matka-apu*) kuuluvaa toimintaa, ne voimavarat, jotka luvattun avun tarjoajalla on käytettävissään; sekä

3) edellä 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu toimintasuunnitelma sekä 5 ja 8 kohdassa tarkoitettu hakemus.

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö hakee toimiluvan laajentamista, on hakemukseen liitettävä toimintasuunnitelma ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu todistus.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset toimintasuunnitelmasta.

7 a §

Valtioneuvoston on kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta ja asian rat-

kaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta päätettävä toimiluvan myöntämisestä tai epäämisestä.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Valtioneuvoston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

9 §

Pääasiamiehellä on oltava kotipaikka Suomessa. Pääasiamiehenä ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon. Pääasiamiehen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Pääasiamiehenä voi myös toimia suomalainen yhteisö, jonka on nimettävä edustajakseen 1 momentissa asetetut vaatimukset täyttävä luonnollinen henkilö.

10 §

Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä pääasiamiehelle annettavasta valtakirjasta ja 1 momentissa tarkoitettua selvityksestä.

13 §

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on aina oltava sen Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä varten täällä varoja vähintään:

1) henkivakuutusliikettä harjoitettaessa 14 000 000 markkaa;

2) vahinkovakuutusluokkiin 10—16 kuuluvaa vakuutusliikettä harjoitettaessa 14 000 000 markkaa; ja

3) muuta vakuutusliikettä harjoitettaessa 7 000 000 markkaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua varojen vähimmäismäärää kutsutaan tässä laissa edustuston peruspääomaksi.

Yhtiön toimittua Suomessa kolme vuotta sosiaali- ja terveysministeriö voi hakemuksesta

liikkeen laajuuden ja laadun huomioon ottaen hyväksyä 1 momentissa säädettyä pienemmän peruspääoman, jonka määrän tulee kuitenkin olla vähintään puolet siinä säädetystä määrästä. Ministeriö voi peruuttaa tässä tarkoitetun hyväksymisensä tai muuttaa sitä.

Edellä 1 momentissa säädettyjä markkamääriä voidaan asetuksella muuttaa yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavasti.

13 a §

Edustuston peruspääomasta vähintään puolet on asetettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään suomalaisen talletuspankkiin tai Suomessa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin ministeriön määräämin ehdoin vakuudeksi.

Toiminnan aikana vakuuden arvon on kuitenkin aina oltava vähintään 13 b §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun toimintapääoman vähimmäismäärän suuruinen.

Vakuuden on oltava sellaisia arvopapereita tai sitoumuksia, jotka ministeriö on vakuudeksi hyväksynyt. Yhtiö voi ministeriön määräämällä tavalla vaihtaa niitä tai saada niitä takaisin. Yhtiön on huolehdittava, ettei vakuuden arvo alita 1 ja 2 momentissa säädettyä vähimmäismäärää.

Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä muiden peruspääomaa vastaavien varojen kuin vakuuden sijoittamisesta.

13 b §

Edustuston toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä koskevien varojen on niiden luonne huomioon ottaen ja sosiaali- ja terveysministeriön määräämien perusteiden mukaisesti arvioituna katsottava ylittävän yhtiön Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä koskevat velat.

Ulkomaisen vahinkovakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen perusteella määräytyvä toimintapääoman vähimmäismäärä lasketaan vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:ssä säädetyllä tavalla ja takuumäärä sanotun luvun 3 §:ssä säädetyllä tavalla. Takuumäärän vähimmäismäärä on kuitenkin puolet vakuutusyhtiölain 11 luvun 3 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa asetetuista vaatimuksista.

Ulkomaisen henkivakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen perusteella määräytyvä toimintapääoman vähimmäismäärä

rä lasketaan vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:ssä säädetyllä tavalla ja takuumäärä sanotun luvun 5 §:ssä säädetyllä tavalla. Takuumäärän vähimmäismäärä on kuitenkin puolet vakuutusyhtiölain 11 luvun 5 §:n 2 momentissa asetetusta vaatimuksesta.

13 c §

Edustuston toimintapääoma, jälleenvakuutus ja muut edustuston vakavaraisuuteen vaikuttavat seikat on järjestettävä vakuutetut edut turvaavalla tavalla ottaen huomioon tuottojen ja kulujen todennäköinen vaihtelu sekä arvioitavissa olevat muut epävarmuustekijät.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset 1 momentin soveltamisesta.

13 d §

Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa, sosiaali- ja terveysministeriö voi yhtiön hakemuksesta myöntää yhtiölle luvan poiketa 13—13 c §:ssä säädetystä vaatimuksista, jos yhtiön koko Euroopan talousalueella harjoittaman ensivakuutusliikkeen vakavaraisuuden valvonnasta vastaa Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion vakuustustoimintaa valvova viranomainen.

15 §

Vastuuvelka on katettava ja vastuuvelan kate luetteloitava sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukaisesti. Luetteloidun katteen tulee olla ministeriön hyväksymiä arvopapereita tai sitoumuksia taikka muuta ministeriön hyväksymää omaisuutta. Luetteloidun katteen veroisena pidetään:

1) jälleenvakuutuksenantajan vastuuta 14 §:ssä tarkoitettusta vastuuvelasta enintään ministeriön hyväksymään määrään; ja

2) maksamattomien vakuutusmaksujen niitä osia, jotka vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on oletettu maksetuiksi.

Vastuuvelan kattamiseen ei saa käyttää 13 a §:ssä tarkoitettua vakuutta.

Luetteloituna katteena oleva omaisuus on säilytettävä siten kuin ministeriö tarkemmin määrää.

17 §

Jollei yhtiö aloita toimiluvan mukaista toimintaansa 12 kuukauden kuluessa toimiluvan

myöntämisestä tai jos yhtiö lopettaa toimintansa vähintään kuuden kuukauden ajaksi toimiluvan myöntämisen jälkeen, valtioneuvosto voi rajoittaa toimilupaa tai peruuttaa sen.

18 a §

Mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään sijoitus- sidonnaisesta vakuutuksesta, koskee soveltuvin osin myös ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittamaa henkivakuutusluokassa 3 tarkoitettua toimintaa.

19 §

Vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmatemaatikko. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset vakuutusmatemaatikon kelpoisuudesta.

22 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on vuosittain laadittava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman kaavan mukainen kertomus edustuston toiminnasta ja tilasta sekä ministeriön antamien määräysten mukainen selostus vastuvelan laskemisesta ja, milloin kysymys on henkivakuutusyhtiöstä, tutkimus vakuutusliikkeestä. Kertomukseen on liitettävä todistus siitä, että kate vastaa 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Pääasiamiehen tulee toimittaa tässä tarkoitettut asiakirjat ministeriölle sen määräämässä ajassa.

Edustuston on laadittava kultakin tilikaudelta tuloslaskelman ja taseen käsittävä tilinpäätös, joka on tarkastettava ministeriön hyväksymällä tavalla. Ministeriöllä on sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, oikeus antaa yhtiön kirjanpidosta määräyksiä, jotka johtavat vakuutustoiminnan erityisluonteesta.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi liitettävä 1 momentissa tarkoitettuun kertomukseen todistus siitä, että peruspääomaa vastaavat varat ja asetettu vakuus täyttävät 13 ja 13 a §:ssä säädetty vaatimukset.

23 §

Pääasiamiehen tulee viipymättä toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle

3) tieto yhtiön kotimaan vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen yhtiölle antamasta huomautuksesta; ja

26 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa ulkomaiselle vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta ministeriön virheellisenä pitämää menettelyä:

1) jos yhtiö ei noudata lakia, toimilupaa, yhtiöjärjestystä tai sääntöjä, vakuutusta varten vahvistettuja perusteita taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä;

2) jos vastuvelan kate ei enää ole tämän lain mukainen;

3) jos edustuston peruspääomaa vastaavat varat, asetettu vakuus tai toimintapääoma eivät enää ole tämän lain mukaisia; tai

4) jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä.

Jollei edellä tässä pykälässä tarkoitettua kehotusta tai kieltä noudateta, ministeriö voi kieltää yhtiötä antamasta uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu, ja jos velvoitteiden laiminlyönti on törkeä, valtioneuvosto voi rajoittaa yhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen.

Jos niissä olosuhteissa, joiden vallitessa toimilupa on annettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei toimilupaa enää annettaisi, tai jos toimiluvan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty, valtioneuvosto voi rajoittaa toimilupaa tai peruuttaa sen.

26 a §

Ennen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamista sosiaali- ja terveysministeriön on kuultava yhtiön kotimaan vakuutus-toimintaa valvovaa viranomaista. Jos ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle sen kotimaassa annettu toimilupa peruutetaan, on yhtiön toimilupa Suomessa peruutettava vastaavasti. Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvova viranomainen on kieltänyt yhtiön varojen vapaan vallinnan tai rajoittanut sitä, ministeriön on tämän viranomaisen pyynnöstä ryhdyttävä Suomessa vastaaviin toimenpiteisiin.

26 b §

Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma on pienempi kuin 13 b §:n 2 tai 3 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, yhtiön on viipymättä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi edustuston taloudellisen aseman tervehdyttämisuunnitelma.

26 c §

Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma on pienempi kuin 13 b §:n 2 tai 3 momentin mukainen takuumäärä, yhtiön on viipymättä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi edustuston lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

Ministeriö voi 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa ottaa haltuunsa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta taikka kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta tällaista omaisuutta.

27 §

Jollei ulkomainen vakuutusyhtiö ole noudattanut sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamaa kehotusta täydentää asettamaansa katetta, ministeriö voi ottaa haltuunsa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta katteen puuttuvaa määrää vastaavasti taikka kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta tällaista omaisuutta. Jos kyseessä on ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, ministeriön on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava asiasta yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle.

Jollei ulkomainen vakuutusyhtiö ole noudattanut ministeriön tämän lain nojalla antamaa kehotusta täydentää edustuston peruspääomaa vastaavia varoja tai asettamaansa vakuutta, ministeriöllä on oikeus ryhtyä 1 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin.

31 §

Kun yhtiö osoittaa täyttäneensä 16 §:ssä tarkoitettua velvoitetta tai muuten niistä laillisesti vapautuneensa, on sillä oikeus saada takaisin 13 a §:ssä tarkoitettua vakuutena olevat varat.

35 §

Ulkomainen vakuutusyhtiö (*luovuttava yhtiö*), jolla on toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa, voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella luovuttaa Suomessa harjoittamansa vakuutusliikkeen vakuutuskannan tai sen osan suomalaiselle vakuutusyhtiölle tai toiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle (*vastaanottava yhtiö*), jolla on toimilupa harjoittaa sellaista vakuutusliikettä Suomessa. Toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö voi asetuksella säädettyissä tapauksissa ministeriön suostumuksella ja ministeriön mää-

räämin ehdoin luovuttaa yhtiön Suomen edustuston vakuutuskannan tai sen osan toiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle tai vastaanottaa ulkomaiselta vakuutusyhtiöltä vakuutuskannan tai sen osan.

Mitä vakuutuskannan luovuttamisesta säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 ja 5 §:ssä, on soveltuvin osin voimassa 1 momentissa tarkoitettua vakuutuskannan ja sen osan luovuttamisesta, jollei ministeriö myönnä tästä poikkeusta. Luovuttavaa yhtiötä ei kuitenkaan ole veloitettava antamaan yhtiön osakkaille tietoa vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua kuulutuksesta. Mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetään luovuttaneen yhtiön kotipaikasta, sovelletaan yhtiön edustuston sijaintipaikkaan, jos yhtiöllä on edustusto Suomessa.

37 §

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää rekisteriä toimiluvan saaneista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä. Kustakin yhtiöstä merkitään rekisteriin:

2) yhtiön pääasiamiehen täydellinen nimi, kansalaisuus ja kotipaikka sekä, jos yhtiön pääasiamiehenä toimii suomalainen yhteisö, tämän yhteisön nimi ja kotipaikka sekä yhteisön edustajakseen nimeämän henkilön täydellinen nimi, kansalaisuus ja kotipaikka;

41 §

Haaste katsotaan yhtiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi pääasiamiehelle. Jos pääasiamiehenä toimii suomalainen yhteisö, katsotaan haaste vastaavasti toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi yhteisön edustajakseen nimeämälle henkilölle.

43 §

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa ilman toimilupaa tai 3 §:n 1 tai 2 momentin säännösten vastaisesti, tai

on tuomittava siten, kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusliikkeen luvottomasta harjoittamisesta.

44 §

Joka

1) antaa sosiaali- ja terveysministeriölle vääriä tietoja asiakirjassa, joka on annettava tämän lain nojalla, tai

2) ministeriön 26 a, 26 c tai 27 §:n nojalla määrämien kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta,

on tuomittava rangaistukseen siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiörikkoksesta.

45 §

Joka

1) laiminlyö 3 §:n 4 momentissa tarkoitettua tapauksessa hakea sosiaali- ja terveysministeriön lupaa, tai

2) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai selvitysmenettelyä koskevan kertomuksen laatimisesta,

on tuomittava rangaistukseen siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiörikkoksesta.

46 a §

Sen estämättä, mitä 46 §:ssä säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutuslainsuuden piiriin kuuluvia tietoja syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi, muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle viranomaiselle sekä, jos annettavat tiedot toisessa valtiossa kuuluvat salassapitovelvollisuuden piiriin, toisen valtion vakuustustoimintaa valvovalle viranomaiselle.

46 b §

Sen estämättä, mitä 46 §:ssä säädetään, ulkomaisen vakuutusyhtiön on ennen liiketoimen loppuun suorittamista tai, jos ennakoilmoituksen tekeminen tuottaisi kohtuutonta hankaluutta, viipymättä liiketoimen suorittamisen jälkeen ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle, jos sillä on syytä epäillä siltä pyydettyihin palveluihin käytettävien varojen laillista alkuperää. Tehdystä ilmoituksesta ei saa kertoa ilmoituksen kohteelle.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi säilytettävä ja annettava ministeriölle sen pyynnöstä kaikki käytettävissään olevat tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä asian selvittämisessä.

Ministeriön on ilmoitettava asiasta edelleen

asianomaiselle esitutkintaviranomaiselle, jos ministeriöllä on ulkomaisen vakuutusyhtiön ilmoituksen tai tarkastustoiminnassaan saamiensa tietojen nojalla perusteltua aihetta epäillä, että ulkomaisen vakuutusyhtiön palveluja käytetään tai aiotaan käyttää rikollisesta toiminnasta peräisin olevien varojen todellisen luonteen, alkuperän tai sijainnin taikka niihin kohdistuvien määräämistointen tai oikeuksien peittämiseen tai häivyttämiseen.

Ministeriöllä on oikeus 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa antaa ulkomaiselle vakuutusyhtiölle määräys pidettyä suorittamasta liiketointa enintään seitsemän päivän ajaksi, jos tällainen pidättyminen on tarpeen esitutkintatoimenpiteitä varten.

Ministeriölle, ulkomaiselle vakuutusyhtiölle sekä niiden puolesta vilpittömässä mielessä toimineille henkilöille ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivin (91/308/ETY) täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset antaa ministeriö.

47 §

Valtioneuvoston tai sosiaali- ja terveysministeriön päätös tai määräys, joka on annettu 17 §:n 3 momentin, 23 tai 25 §:n, 26 §:n 1—3 momentin, 26 a §:n, 26 c §:n 2 momentin, 27 §:n taikka 46 b §:n 1, 2 tai 4 momentin nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

48 a §

Tämän lain säännöksistä voidaan asetuksella säätää sellaisia poikkeuksia, jotka johtuvat kansainvälisen sopimuksen määräyksistä tai vieraan valtion kanssa tehdystä vastavuoroisesta sopimuksesta.

Rinnakkaisvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen ja matkailijoille annettavan avun osalta voi sosiaali- ja terveysministeriö myöntää sellaisia poikkeuksia tämän lain säännöksistä tai antaa sellaisia tarkempia määräyksiä, jotka johtuvat Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ulkomaiseen vakuutusyhtiöön, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty lupa harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa, sovelletaan mainitun ajankohdan jälkeen tätä lakia, jollei jäljempänä tästä laista muuta johdu.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan toimilupahakemuksen osalta 7 a §:ssä tarkoitettu kuuden kuukauden määräaika lasketaan aikaisintaan lain voimaantulosta.

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on sosiaali- ja terveysministeriön pitämään toimiluparekisteriin merkityn toimiluvan mukainen oikeus vakuutusliikkeen harjoittamiseen. Ministeriön on kuitenkin kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta merkittävä pitämänsä toimiluparekisteriin yhtiön harjoittaman toiminnan perusteella ja yhtiötä kuultuaan ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joiden mukaista toimintaa yhtiö saa tästä merkinnästä tiedon saatuaan harjoittaa. Jos toimiluvan sisällöstä syntyy erimielisyyttä, asian ratkaisee valtioneuvosto.

Sen estämättä, mitä 3 §:n 4 momentissa säädetään, ulkomainen vakuutusyhtiö, vakuutusyhtiöt tai vakuutusyhtiöt ja vakuutusyhdis-

tykset yhdessä saavat edelleen omistaa ne osakkeet tai osuudet, jotka ne saivat laillisesti omistaa ennen tämän lain voimaantuloa. Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhdessä omistamien osakkeiden tai osuuksien määrä tai laissa tarkoitettu määräysvalta ylittää tämän lain voimaan tullessa laissa säädetyn enimmäismäärän, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhteinen osuus omistettavan yhteisön osakkeista, osuuksista tai määräämisvallasta ei saa nousta tämän lain voimaan tullessa olleesta määrästä. Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhteinen osuus on tämän lain voimaantulon jälkeen alentunut, mutta edelleen ylittää laissa säädetyn enimmäismäärän, tämä osuus ei enää saa nousta näin alentuneesta määrästä. Ministeriö voi hakemuksesta antaa luvan poiketa siitä, mitä tässä momentissa säädetään.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta saatettavan sen Suomen edustuston peruspääoma, vakuus, toimintapääoma ja vakavaraisuus vastaamaan tämän lain 13—13 c §:ssä asetettuja vaatimuksia.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Laki

ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnasta Suomessa 30 päivänä kesäkuuta 1989 annetun lain (635/89) 23 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta,

muutetaan 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7, 9, 13 ja 15 §, 17 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti, 22 §, 23 §:n 1 momentin 3 kohta, 26 §:n 1—3 momentti, 27 §, 31 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 37 §:n 1 momentin 2 kohta, 41 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentin 1 kohta, 44 ja 45 § ja 47 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 1 a §, 2 §:ään uusi 3 momentti, 5 §:ään uusi 4 ja 5 momentti, 6 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 7 a §, 10 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 13 a—13 d, 18 a, 26 a—26 c, 46 a, 46 b ja 48 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oikeus Suomessa harjoittaa vakuutusliikettä siten kuin tässä laissa säädetään. *Tätä lakia ei sovelleta jälleenvakuutusliikkeeseen.*

Mitä tässä laissa on säädetty ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä, koskee vastaavasti muuta siihen rinnastettavaa ulkomaista vakuutusyhteisöä.

Ehdotus

1 §

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oikeus Suomessa harjoittaa vakuutusliikettä siten kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa *säädetään* ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä, koskee vastaavasti muuta siihen rinnastettavaa ulkomaista *vakuutusyri-*tystä.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) *jälleenvakuutusliikkeeseen;*
- 2) *vakuutuspalvelujen vapaasta tarjonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun toimintaan;*
- 3) *vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (/) tarkoitettuun toimintaan; eikä*
- 4) *Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitteessä IX mainitussa, yhteisön rinnakkaisvakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivissä (78/473/ETY) tarkoitettuun sellaiseen rinnakkaisvakuutustoimintaan, johon ulkomainen vakuutusyhtiö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella, osallistuu ulkomaisesta toimipaikasta käsin muuna kuin johtavana vakuutuksenantajana.*

1 a §

Ulkomaiseen vakuutusyhtiöön, jonka *kotipaikka* on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö), ei sovelleta tämän lain 6 §:ää, 13—13 d §:ää, 15 §:n 2 momenttia, 16 §:n 1 momenttia, 22 §:n 3 momenttia, 23 §:n 1 momentin 2 kohtaa, 26 §:n

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 momentin 3 kohtaa, 26 b ja 26 c §:ää, 27 §:n 2 momenttia eikä 31 §:n 2 momenttia.

2 §

Suomessa tapahtuvaa liiketoimintaansa varten yhtiön on perustettava tänne edustusto, jota johtaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymä pääasiamies. *Jos pääasiamiehenä toimii suomalainen vakuutusyhtiö, edustustona pidetään tämän yhtiön sellaiseksi ilmoittamaa konttoria.*

Suomessa tapahtuvaa liiketoimintaansa varten yhtiön on perustettava tänne *asioimisto tai sivukonttori (edustusto)*, jota johtaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymä pääasiamies.

Edustustona pidetään myös toimistoa, jota hoitaa yhtiön oma henkilökunta, ja itsenäisesti toimivaa henkilöä, jolla on pysyvä valtuutus toimia yhtiön puolesta asioimiston tapaan.

3 §

Toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa täällä harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä. *Henki- tai eläkevakuutusliikettä harjoittava yhtiö ei saa harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin henkilö- vakuutusta ja sen jälleenvakuutusta.*

3 §

Toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa täällä harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä.

Henkivakuutusliikettä harjoittava ulkomainen vakuutusyhtiö (ulkomainen henkivakuutusyhtiö) ei saa täällä harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin henkivakuutusta ja sen jälleenvakuutusta. Vahinkovakuutusliikettä harjoittava ulkomainen vakuutusyhtiö (ulkomainen vahinkovakuutusyhtiö) ei saa täällä harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin vahinkovakuutusta. Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisesta vahinkovakuutusyhtiöstä, koskee myös sellaista ulkomaista vakuutusyhtiötä, joka kotimaassaan harjoittaa sekä henki- että vahinkovakuutusliikettä.

Henkivakuutuksella tarkoitetaan ETA-sopimuksen liitteessä IX mainitussa, henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä (79/267/ETY) lueteltuihin henkivakuutusluokkiin 1—4 kuuluvaa toimintaa. Vahinkovakuutuksella tarkoitetaan ETA-sopimuksen liitteessä IX mainitussa, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä (73/239/ETY) lueteltuihin vahinkovakuutusluokkiin kuuluvaa toimintaa sekä jälleenvakuutusta. Sosiaali- ja terveysministe-

Voimassa oleva laki

Toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa omistaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä harjoittavan suomalaisen osakeyhtiön osakepääomasta enempää kuin määrän, joka vastaa 20 prosenttia yhtiön osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä, jollei yhtiön toimintaa voida pitää vakuutusliikkeeseen liittyvänä ja tämän kannalta tarkoituksenmukaisena taikka jollei yhtiö ole asunto- tai kiinteistöyritys. Mitä edellä on sanottu osakeyhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä, sovelletaan myös vastaavaan määräämisvaltaan muussa suomalaisessa yrityksessä. Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sellaisessa suomalaisessa osakeyhtiössä tai vastaava määräämisvalta sellaisessa muussa suomalaisessa yrityksessä, joka harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä, käytetään mainitusta osakeyhtiöstä tai yrityksestä tässä laissa nimitystä sivuyhtiö.

Sovellettaessa 2 momentissa säädettyä rajoitusta ulkomaiseen vakuutusyhtiöön otetaan huomioon myös yhtiön sivuyhtiölle sekä yhtiön ja sen sivuyhtiön perustamalle eläkesäätiölle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on samassa konsernissa toisen Suomessa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön kanssa, otetaan vastaavasti huomioon tälle toiselle vakuutusyhtiölle, sen sivuyhtiölle ja niiden perustamalle eläkesäätiöille kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta.

5 §

Valtioneuvosto antaa hakemuksesta toimiluvan ulkomaiselle vakuutusyhtiölle, jos aiotun vakuutusliikkeen ei katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä *eikä muutaakaan vastasyitä ole.*

Toimilupa voi koskea enintään sen laajuista vakuutusliikettä, jota yhtiö laillisesti harjoittaa kotimaassaan. Toimilupa voidaan erityisestä syystä rajoittaa koskemaan tiettyä vakuutusla-

Ehdotus

riö antaa tarkemmat määräykset vakuutusluokista.

Toimiluvan Suomessa saaneella ulkomaisella vakuutusyhtiöllä ei saa yksin eikä yhdessä toisten vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhdistysten kanssa ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa olla muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä harjoittavassa suomalaisessa osakeyhtiössä osake-enemmistöä tai enemmistöä kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, jollei yhtiön toimintaa voida pitää vakuutusliikkeeseen liittyvänä ja tämän kannalta tarkoituksenmukaisena tai jollei yhtiö ole asunto- tai kiinteistöyhtiö. Mitä edellä säädetään osake-enemmistöistä ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä osakeyhtiössä, sovelletaan myös vastaavaan määräämisvaltaan muussa suomalaisessa yhteisössä. Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sellaisessa suomalaisessa osakeyhtiössä tai vastaava määräämisvalta sellaisessa muussa suomalaisessa yhteisössä, joka harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä, käytetään mainitusta osakeyhtiöstä tai yhteisöstä tässä laissa nimitystä sivuyhtiö.

Sovellettaessa 4 momentissa säädettyä rajoitusta ulkomaiseen vakuutusyhtiöön otetaan huomioon myös yhtiön sivuyhtiölle sekä yhtiön ja sen sivuyhtiön perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkesäätiölle tai -kassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on samassa konsernissa toisen Suomessa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön kanssa, otetaan vastaavasti huomioon tälle toiselle vakuutusyhtiölle kuuluvien osakkeiden ja määräämisvallan lisäksi myös sen sivuyhtiölle ja niiden perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkesäätiölle tai -kassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta.

5 §

Valtioneuvosto antaa hakemuksesta toimiluvan ulkomaiselle vakuutusyhtiölle, jos aiotun vakuutusliikkeen ei katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. *Toimilupa voidaan kuitenkin evätä, jos suomalaiselle vakuutusyhtiölle ei annettaisi vastaavaa toimilupaa ulkomaisen vakuutusyhtiön kotimaassa.*

Toimilupa voi koskea enintään sen laajuista vakuutusliikettä, jota yhtiö laillisesti harjoittaa kotimaassaan. *Toimilupa annetaan vakuutusluokittain ja luokkaryhmittäin. Toimilupa voi-*

Voimassa oleva laki

jia tai asiakasryhmää. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon aiotun vakuutusliikkeen laatu ja laajuus sekä vaikutus vakuutustoiminnan kehitykseen. Oikeudesta harjoittaa lakisääteistä vakuutusliikettä on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

6 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on toimilupahakemukseensa liitettävä seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

- 1) yhtiöjärjestys tai säännöt;
- 2) todistus siitä, että yhtiö kotimaassaan harjoittaa hakemuksessa tarkoitettua vakuutusliikettä ja kuinka kauan sitä on harjoitettu;
- 3) tilinpäätökset, hallituksen toimintakertomukset ja tilintarkastajien lausunnot viimeisiltä kolmelta tilikaudelta;
- 4) yhtiön kotimaan vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen ilmoitus siitä, onko se yhtiön toiminnan johdosta kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana antanut yhtiölle huomautusta sekä mitä mahdollinen huomautus on sisältänyt;
- 5) suunnitelma toiminnasta Suomessa (toimintasuunnitelma);
- 6) pääasiamiehen hyväksymistä koskeva 10 §:ssä säädetty hakemus;
- 7) selvitys siitä, että yhtiön puolesta annetut asiakirjat on laadittu tämän kotimaan lakien mukaisesti ja että nämä on antanut siihen oikeutettu henkilö;
- 8) todistus siitä, että 13 §:ssä säädetty vakuus on asetettu; ja

9) hakemus 14 ja 18 §:ssä tarkoitettujen perusteiden vahvistamiseksi.

Ehdotus

daan hakijan pyynnöstä rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa tai osaa Suomen valtion alueesta. Oikeudesta harjoittaa lakisääteistä vakuutusliikettä on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle voidaan antaa määräaikainen toimilupa vain hakijan pyynnöstä.

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö aikoo Suomessa sijaitsevasta edustustosta käsin harjoittaa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa, on sen ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava asiasta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle ja liitettävä ilmoitukseen suunnitelma aiosta toiminnasta.

6 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on toimilupahakemukseensa liitettävä seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

- 1) yhtiöjärjestys tai säännöt sekä luettelo hallituksen jäsenistä ja yhtiön ylimmästä johdosta;
- 2) todistus siitä, että yhtiö kotimaassaan harjoittaa hakemuksessa tarkoitettua vakuutusliikettä, ja siitä kuinka kauan sitä on harjoitettu;
- 3) yhtiön kotimaan vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen ilmoitus siitä, onko se yhtiön toiminnan johdosta kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana antanut yhtiölle huomautusta, sekä mitä mahdollinen huomautus on sisältänyt;
- 4) suunnitelma toiminnasta Suomessa (toimintasuunnitelma);
- 5) pääasiamiehen hyväksymistä koskeva 10 §:ssä säädetty hakemus;
- 6) selvitys siitä, että yhtiön puolesta annetut asiakirjat on laadittu tämän kotimaan lakien mukaisesti ja että nämä on antanut siihen oikeutettu henkilö;
- 7) todistus siitä, että edustustolla on 13 §:n mukaista peruspääomaa vastaavat varat ja että 13 a §:ssä säädetty vakuus on asetettu; ja
- 8) hakemus 14 ja 18 §:ssä tarkoitettujen perusteiden vahvistamiseksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön toimintasuunnitelmassa tulee ilmetä:

1) vakuutuslajit, joita toiminta on tarkoitettu käsittämään;

2) selvitys yleisistä ja erityisistä vakuutusehdoista, jotka koskevat vakioehdoilla tarjottavia vakuutuksia, ja tällaisten vakuutusten maksutaulustoista;

3) arvio toiminnan tuloksesta kolmelta ensimmäiseltä toimintavuodelta siten, että arviota esitetään vakuutusmaksutulo ja korvausmeno, sijoitustoiminnan tuotot ja kulut, liikekulut sekä vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun muutos;

4) arvio toiminnan perustamiskustannuksista ja selvitys siitä, että tähän tarvittavat varat ovat Suomessa käytettävissä;

5) selvitys jälleenvakuutuksen järjestämisestä; sekä

6) selvitys toiminnan muusta järjestämisestä.

7 §

Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön on toimilupahakemukseen liitettävä seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

1) yhtiöjärjestys tai säännöt sekä luettelo hallituksen jäsenistä ja yhtiön ylimmästä johdosta;

2) yhtiön kotimaan toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, josta käy ilmi:

a) ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joihin kuuluvaa toimintaa vakuutusyhtiöllä on oikeus harjoittaa;

b) ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joihin kuuluvaa toimintaa vakuutusyhtiö todistusta annettaessa harjoittaa;

c) että yhtiö täyttää ETA-sopimuksen liitteessä IX mainituissa, henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä sekä muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan yhteisöjen neuvoston ensimmäisessä direktiivissä vakuutusyhtiöille asetetut vähimmäisvakavaraisuusvaatimukset; ja

d) hallinnon ja myyntiverkoston arvioidut perustamiskustannukset sekä niiden kattamiseen tarkoitettut varat ja, milloin yhtiö haluaa harjoittaa Suomessa vahinkovakuutusluokkaan 18 (matka-apu) kuuluvaa toimintaa, ne voimavarat, jotka luvatun avun tarjoajalla on käytettävissä; sekä

3) edellä 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu toimintasuunnitelma sekä 5 ja 8 kohdassa tarkoitettu hakemus.

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö hakee toimiluvan laajentamista, on hakemukseen liitettävä toimintasuunnitelma ja 1 momentin 2 kohdassa

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tarkoitettu todistus.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset toimintasuunnitelmasta.

7 a §

Valtioneuvoston on kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta ja asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta päätettävä toimiluvan myöntämisestä tai epäämisestä.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Valtioneuvoston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

9 §

Pääasiamiehen tulee asua Suomessa. Pääasiamiehenä ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon. Pääasiamiehellä tulee olla sellainen perehtyneisyys vakuutustoimintaan, kuin yhtiön toiminnan laadun ja laajuuden vuoksi on tarpeen tehtävän suorittamiseksi.

Pääasiamiehenä voi myös toimia suomalainen vakuutusyhtiö. Pääasiamiehelle säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä vastaavat siinä tapauksessa suomalaisen vakuutusyhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet.

9 §

Pääasiamiehellä on oltava kotipaikka Suomessa. Pääasiamiehenä ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon. Pääasiamiehen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Pääasiamiehenä voi myös toimia suomalainen yhteisö, jonka on nimettävä edustajakseen 1 momentissa asetetut vaatimukset täyttävä luonnollinen henkilö.

10 §

Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä pääasiamiehelle annettavasta valtakirjasta ja 1 momentissa tarkoitettua selvityksestä.

13 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on asetettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään suomalaiseen pankkiin ministeriön määräämin ehdoin vakuus. Toiminnan aikana vakuuden määrää tarkistetaan jäljempänä tässä pykälässä säädetyllä tavalla.

13 §

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on aina oltava sen Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä varten täällä varoja vähintään:

1) henkivakuutusliikettä harjoitettaessa 14 000 000 markkaa;

2) vahinkovakuutusluokkiin 10—16 kuuluvaa

Voimassa oleva laki

Vakuuden arvon tulee olla vähintään seuraava:

1) henki- tai eläkevakuutusliikettä harjoitettaessa 12 000 000 markkaa;

2) luotto-, vastuu- tai keskeytysvakuutusliikettä harjoitettaessa 12 000 000 markkaa;

3) palo- tai merivakuutusliikettä harjoitettaessa 10 000 000 markkaa; ja

4) muuta vakuutusliikettä harjoitettaessa 6 000 000 markkaa.

Yhtiön toimittua Suomessa kolme vuotta ministeriö voi hakemuksesta liikkeen laajuuden ja laadun huomioon ottaen hyväksyä 2 momentissa säädettyä pienemmän vakuuden, jonka arvon tulee kuitenkin olla vähintään puolet siinä säädetystä määrästä. Ministeriö voi peruuttaa tässä tarkoitetun hyväksymisensä tai muuttaa sitä.

Toiminnan aikana vakuuden arvon on kuitenkin aina oltava vähintään 40 prosenttia yhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen vuotuisesta vakuutusmaksutulosta.

Vakuuden tulee olla sellaisia arvopapereita tai sitoumuksia, jotka ministeriö on vakuudeksi hyväksynyt. Yhtiö voi ministeriön määräämällä tavalla vaihtaa niitä tai saada niitä takaisin. Yhtiön on huolehdittava, ettei vakuuden arvo alita edellä säädettyjä vähimmäismääriä.

Edellä 2 momentissa säädettyjä markkamääriä voidaan asetuksella muuttaa yleisessä hin-
tatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavasti.

Ehdotus

vakuutusliikettä harjoitettaessa 14 000 000 markkaa; ja

3) muuta vakuutusliikettä harjoitettaessa 7 000 000 markkaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua varojen vähimmäismäärää kutsutaan tässä laissa edustuston peruspääomaksi.

Yhtiön toimittua Suomessa kolme vuotta sosiaali- ja terveysministeriö voi hakemuksesta liikkeen laajuuden ja laadun huomioon ottaen hyväksyä 1 momentissa säädettyä pienemmän peruspääoman, jonka määrän tulee kuitenkin olla vähintään puolet siinä säädetystä määrästä. Ministeriö voi peruuttaa tässä tarkoitetun hyväksymisensä tai muuttaa sitä.

(Ks. 13 a §:n 3 mom.)

Edellä 1 momentissa säädettyjä markkamääriä voidaan asetuksella muuttaa yleisessä hin-
tatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavasti.

13 a §

*Edustuston peruspääomasta vähintään puolet on asetettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään suomalaiseen talletuspankkiin tai Suomessa toimiluvan saaneen ulkomaisen luotto-
laitoksen sivukonttoriin ministeriön määräämin
ehdoin vakuudeksi.*

Toiminnan aikana vakuuden arvon on kuitenkin aina oltava vähintään 13 b §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun toimintapääoman vähimmäismäärän suuruinen.

Vakuuden on oltava sellaisia arvopapereita tai sitoumuksia, jotka ministeriö on vakuudeksi hyväksynyt. Yhtiö voi ministeriön määräämällä tavalla vaihtaa niitä tai saada niitä takaisin. Yhtiön on huolehdittava, ettei vakuuden arvo

Voimassa oleva laki

Ehdotus

alita 1 ja 2 momentissa säädettyä vähimmäismäärää.

Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä muiden peruspääomaa vastaavien varojen kuin vakuuden sijoittamisesta.

13 b §

Edustuston toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä koskevien varojen on niiden luonne huomioon ottaen ja sosiaali- ja terveystieteiden määräämien perusteiden mukaisesti arvioituna katsottava ylitävän yhtiön Suomessa harjoittamaa ensivakuutusliikettä koskevat velat.

Ulkomaisen vahinkovakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen perusteella määräytyvä toimintapääoman vähimmäismäärä lasketaan vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:ssä säädetyllä tavalla ja takuumäärä sanotun luvun 3 §:ssä säädetyllä tavalla. Takuumäärän vähimmäismäärä on kuitenkin puolet vakuutusyhtiölain 11 luvun 3 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa asetetuista vaatimuksista.

Ulkomaisen henkivakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman ensivakuutusliikkeen perusteella määräytyvä toimintapääoman vähimmäismäärä lasketaan vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:ssä säädetyllä tavalla ja takuumäärä sanotun luvun 5 §:ssä säädetyllä tavalla. Takuumäärän vähimmäismäärä on kuitenkin puolet vakuutusyhtiölain 11 luvun 5 §:n 2 momentissa asetetusta vaatimuksesta.

13 c §

Edustuston toimintapääoma, jälleenvakuutus ja muut edustuston vakavaraisuuteen vaikuttavat seikat on järjestettävä vakuutetut edut turvavalla tavalla ottaen huomioon tuottojen ja kulu- jen todennäköinen vaihtelu sekä arvioitavissa olevat muut epävarmuustekijät.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö antaa tarkemmat määräykset 1 momentin soveltamisesta.

13 d §

Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi yhtiön hakemuksesta myöntää yhtiölle luvan poiketa 13—13 c §:ssä säädetyistä vaatimuksista, jos yhtiön koko Euroopan talousalueella harjoittaman ensi-

Voimassa oleva laki

15 §

Vastuuvelka on katettava ja vastuuvelan kate luetteloitava sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukaisesti. Luetteloidun katteen tulee olla ministeriön hyväksymiä arvoapapereita tai sitoumuksia taikka muuta ministeriön hyväksymää omaisuutta. Luetteloidun katteen veroisena pidetään:

1) suomalaisen jälleenvakuutuksenantajan vastuuta 14 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta, jollei jälleenvakuutuksenantaja ole selvitystilassa tai vakuutusyhtiölain 14 luvun 6 §:ssä tarkoitettussa asemassa;

2) ulkomaisen jälleenvakuutuksenantajan vastuuta enintään ministeriön hyväksymään määrään; ja

3) maksamattomien vakuutusmaksujen niitä osia, jotka vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on oletettu maksetuksi.

Luetteloituna katteena oleva omaisuus on säilytettävä Suomessa siten, kuin ministeriö lähemmin määrää.

17 §

Jollei toimintaa ole aloitettu kahden vuoden kuluessa toimiluvan antamisesta, valtioneuvosto voi peruuttaa toimiluvan.

19 §

Vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusyhtiölaissa tarkoitetut kelpoisuusehdot täyttävä vakuutusmatemaatikko.

Ehdotus

vakuutusliikkeen vakavaraisuuden valvonnasta vastaa Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion vakuustustoimintaa valvova viranomainen.

15 §

Vastuuvelka on katettava ja vastuuvelan kate luetteloitava sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukaisesti. Luetteloidun katteen tulee olla ministeriön hyväksymiä arvoapapereita tai sitoumuksia taikka muuta ministeriön hyväksymää omaisuutta. Luetteloidun katteen veroisena pidetään:

1) jälleenvakuutuksenantajan vastuuta 14 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta enintään ministeriön hyväksymään määrään; ja

2) maksamattomien vakuutusmaksujen niitä osia, jotka vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on oletettu maksetuiksi.

Vastuuvelan kattamiseen ei saa käyttää 13 a §:ssä tarkoitettua vakuutta.

Luetteloituna katteena oleva omaisuus on säilytettävä siten kuin ministeriö tarkemmin määrää.

Jollei yhtiö aloita toimiluvan mukaista toimintaansa 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä tai jos yhtiö lopettaa toimintansa vähintään kuuden kuukauden ajaksi toimiluvan myöntämisen jälkeen, valtioneuvosto voi rajoittaa toimilupaa tai peruuttaa sen.

18 a §

Mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta, koskee soveltuvin osin myös ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa harjoittamaa henkivakuutusluokassa 3 tarkoitettua toimintaa.

19 §

Vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmatemaatikko. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset vakuutusmatemaatikon kelpoisuudesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on vuosittain laadittava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman kaavan mukainen kertomus toiminnastaan ja tilastaan *Suomessa* sekä ministeriön antamien määräysten mukainen selostus vastuvelan laskemisesta ja, milloin kysymys on *henki- ja eläkevakuutusyhtiöstä*, tutkimus vakuutusliikkeestä. Kertomukseen on liitettävä todistus siitä, että *vakuus* ja *kate* vastaa 13 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Pääasiamiehen tulee toimittaa tässä tarkoitetut asiakirjat ministeriölle sen määräämässä ajassa. Ministeriöllä on sen estämättä, mitä muualla laissa on säädetty, oikeus antaa yhtiön kirjanpidosta määräyksiä, jotka johtuvat vakuutustoiminnan erityisluonteesta.

22 §

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on vuosittain laadittava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman kaavan mukainen kertomus *edustuston toiminnasta ja tilasta* sekä ministeriön antamien määräysten mukainen selostus vastuvelan laskemisesta ja, milloin kysymys on *henkivakuutusyhtiöstä*, tutkimus vakuutusliikkeestä. Kertomukseen on liitettävä todistus siitä, että *kate* vastaa 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Pääasiamiehen tulee toimittaa tässä tarkoitetut asiakirjat ministeriölle sen määräämässä ajassa.

Edustuston on laadittava kultakin tilikaudelta tuloslaskelman ja taseen käsittävä tilinpäätös, joka on tarkastettava ministeriön hyväksymällä tavalla. Ministeriöllä on sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, oikeus antaa yhtiön kirjanpidosta määräyksiä, jotka johtuvat vakuutustoiminnan erityisluonteesta.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi liitettävä 1 momentissa tarkoitettuun kertomukseen todistus siitä, että peruspääomaa vastaavat varat ja asetettu vakuus täyttävät 13 ja 13 a §:ssä säädetty vaatimukset.

23 §

Pääasiamiehen tulee viipymättä toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle:

3) tieto yhtiön kotimaan vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen yhtiölle antamasta huomautuksesta;

4) edellä 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen vakuutusehdot ja maksutaulustot sekä niiden muutokset;

5) edellä 7 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettujen selvitysten olennaiset muutokset; ja

3) tieto yhtiön kotimaan vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen yhtiölle antamasta huomautuksesta; ja

(4 ja 5 kohta kumotaan)

26 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa ulkomaiselle vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta ministeriön virheellisenä pitämää menettelyä:

1) jos yhtiö ei noudata lakia, toimilupaa, yhtiöjärjestystä tai sääntöjä, vakuutusta varten

26 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa ulkomaiselle vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta ministeriön virheellisenä pitämää menettelyä:

1) jos yhtiö ei noudata lakia, toimilupaa, yhtiöjärjestystä tai sääntöjä, vakuutusta varten

Voimassa oleva laki

vahvistettuja perusteita taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä;

2) jos yhtiön *asettama vakuus* tai *kate taikka yhtiön toiminnan muu peruste* ei enää ole tämän lain mukainen; tai

3) jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä.

Jollei edellä tässä pykälässä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa noudateta, ministeriö voi kieltää yhtiötä antamasta uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu, ja valtioneuvosto voi rajoittaa tai peruuttaa yhtiön toimiluvan.

Jos yhtiö harjoittaa vakuutusliikettä olennaisesti suppeampana kuin mihin toimilupa oikeuttaa tai jos niissä olosuhteissa, joiden vallitessa toimilupa on annettu, on tapahtunut olennaisia muutoksia, valtioneuvosto voi rajoittaa tai peruuttaa yhtiön toimiluvan.

Ehdotus

vahvistettuja perusteita taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä;

2) *jos vastuuvelan kate ei enää ole tämän lain mukainen;*

3) *jos edustuston peruspääomaa vastaavat varat, asetettu vakuus tai toimintapääoma eivät enää ole tämän lain mukaisia; tai*

4) jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä.

Jollei edellä tässä pykälässä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa noudateta, ministeriö voi kieltää yhtiötä antamasta uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu, ja jos *valvoitteiden laiminlyönti on törkeä*, valtioneuvosto voi rajoittaa yhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen.

Jos niissä olosuhteissa, joiden vallitessa toimilupa on annettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei toimilupaa enää annettaisi, tai jos toimiluvan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty, valtioneuvosto voi rajoittaa toimilupaa tai peruuttaa sen.

26 a §

Ennen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamista sosiaali- ja terveysministeriön on kuultava yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvovaa viranomaisista. Jos ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle sen kotimaassa annettu toimilupa peruutetaan, on yhtiön toimilupa Suomessa peruutettava vastaavasti. Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvova viranomainen on kieltänyt yhtiön varojen vapaan vallinnan tai rajoittanut sitä, ministeriön on tämän viranomaisen pyynnöstä ryhdyttävä Suomessa vastaaviin toimenpiteisiin.

26 b §

Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma on pienempi kuin 13 b §:n 2 tai 3 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, yhtiön on viipymättä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyttäväksi edustuston taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma.

26 c §

Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomen edustuston toimintapääoma on pienempi kuin 13 b §:n 2 tai 3 momentin mukainen takuumäärä, yhtiön on viipymättä toimitettava sosiaali- ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

Jos ulkomainen vakuutusyhtiö ei ole noudattanut sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamaa kehotusta täydentää asettamaansa vakuutta tai katetta, ministeriö voi ottaa haltuunsa yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta vakuuden tai katteen puuttuvaa määrää vastaavasti. Ministeriö voi myös kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta.

27 §

Jollei ulkomainen vakuutusyhtiö ole noudattanut sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamaa kehotusta täydentää asettamaansa katetta, ministeriö voi ottaa haltuunsa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta katteen puuttuvaa määrää vastaavasti taikka kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta tällaista omaisuutta. Jos kyseessä on ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, ministeriön on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava asiasta yhtiön kotimaan vakuutustoimintaa valvovalle viranomaiselle.

Jollei ulkomainen vakuutusyhtiö ole noudattanut ministeriön tämän lain nojalla antamaa kehotusta täydentää edustuston peruspääomaa vastaavia varoja tai asettamaansa vakuutta, ministeriöllä on oikeus ryhtyä 1 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin.

31 §

Kun yhtiö osoittaa täyttäneensä 16 §:ssä tarkoitetut velvoitteensa tai muuten niistä laillisesti vapautuneensa, on sillä oikeus saada takaisin 13 §:ssä tarkoitetut varat.

Kun yhtiö osoittaa täyttäneensä 16 §:ssä tarkoitetut velvoitteensa tai muuten niistä laillisesti vapautuneensa, on sillä oikeus saada takaisin 13 a §:ssä tarkoitetut vakuutena olevat varat.

35 §

Ulkomainen vakuutusyhtiö (luovuttava yhtiö) voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella luovuttaa Suomessa harjoittamansa vakuutusliikkeen vakuutuskannan tai sen osan suomalaiselle vakuutusyhtiölle tai ulkomaiselle vakuutusyhtiölle (vastaanottava yhtiö), jolla on toimilupa harjoittaa sellaista vakuutusliikettä Suomessa.

35 §

Ulkomainen vakuutusyhtiö (luovuttava yhtiö), jolla on toimilupa vakuutusliikkeen harjoittamiseen Suomessa, voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella luovuttaa Suomessa harjoittamansa vakuutusliikkeen vakuutuskannan tai sen osan suomalaiselle vakuutusyhtiölle tai toiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle (vastaanottava yhtiö), jolla on toimilupa harjoittaa sellaista vakuutusliikettä Suomessa. Toimiluvan Suomessa saanut ulkomainen vakuutusyhtiö voi asetuksella säädetyissä tapauksissa ministeriön suostumuksella ja ministeriön määräämin ehdoin luovuttaa yhtiön Suomen edustuston vakuutuskannan tai sen osan toiselle ulkomaiselle vakuutusyhtiölle tai vastaanottaa ulkomaiselta vakuutusyhtiöltä vakuutuskannan tai sen osan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Mitä vakuutuskannan luovuttamisesta on säädetty vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 ja 5 §:ssä, on soveltuvin osin voimassa 1 momentissa tarkoitettusta vakuutuskannan ja sen osan luovuttamisesta. Luovuttavaa yhtiötä ei kuitenkaan ole veloitettava antamaan yhtiön osakkaille tietoa vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettusta kuulutuksesta. Mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 5 §:n 2 momentissa on säädetty luovuttaneen yhtiön kotipaikasta, sovelletaan yhtiön edustuston sijaintipaikkaan.

Mitä vakuutuskannan luovuttamisesta säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 ja 5 §:ssä, on soveltuvin osin voimassa 1 momentissa tarkoitettusta vakuutuskannan ja sen osan luovuttamisesta, *jollei ministeriö myönnä tästä poikkeusta*. Luovuttavaa yhtiötä ei kuitenkaan ole veloitettava antamaan yhtiön osakkaille tietoa vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettusta kuulutuksesta. Mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetään luovuttaneen yhtiön kotipaikasta, sovelletaan yhtiön edustuston sijaintipaikkaan, *jos yhtiöllä on edustusto Suomessa*.

37 §

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää rekisteriä toimiluvan saaneista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä. Kustakin yhtiöstä merkitään rekisteriin:

2) yhtiön pääasiamiehen täydellinen nimi, kansalaisuus ja kotipaikka;

37 §

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää rekisteriä toimiluvan saaneista ulkomaisista vakuutusyhtiöistä. Kustakin yhtiöstä merkitään rekisteriin:

2) yhtiön pääasiamiehen täydellinen nimi, kansalaisuus ja kotipaikka sekä, *jos yhtiön pääasiamiehenä toimii suomalainen yhteisö, tämän yhteisön nimi ja kotipaikka sekä yhteisön edustajakseen nimeämän henkilön täydellinen nimi, kansalaisuus ja kotipaikka;*

41 §

Haaste katsotaan yhtiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi pääasiamiehelle. Jos pääasiamiehenä toimii suomalainen vakuutusyhtiö, katsotaan haaste vastaavasti toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi suomalaisen vakuutusyhtiön toimitusjohtajalle tai hallituksen jäsenelle.

Haaste katsotaan yhtiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi pääasiamiehelle. Jos pääasiamiehenä toimii suomalainen yhteisö, katsotaan haaste vastaavasti toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi yhteisön edustajakseen nimeämälle henkilölle.

43 §

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa ilman toimilupaa tai 3 §:n 1 momentin säännösten vastaisesti, tai

on tuomittava siten, kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta.

43 §

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa ilman toimilupaa tai 3 §:n 1 ja 2 momentin säännösten vastaisesti, tai

on tuomittava siten, kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

44 §

Joka

1) antaa sosiaali- ja terveysministeriölle väärää tietoa asiakirjassa, joka on annettava tämän lain nojalla,

2) rikkoo tämän lain säännöksiä selvitysmenettelyä koskevan kertomuksen laatimisesta, tai

3) ministeriön 27 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta, on tuomittava siten, kuin vakuutusyhtiölaissa on säädetty vakuutusyhtiörikoksesta.

45 §

Joka laiminlyö 3 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa hakea sosiaali- ja terveysministeriön lupaa, on tuomittava siten, kuin vakuutusyhtiölaissa on säädetty vakuutusyhtiörikkomuksesta.

44 §

Joka

1) antaa sosiaali- ja terveysministeriölle väärää tietoa asiakirjassa, joka on annettava tämän lain nojalla, tai

2) ministeriön 26 a, 26 c tai 27 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta,

on tuomittava rangaistukseen siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiörikoksesta.

45 §

Joka

1) laiminlyö 3 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tapauksessa hakea sosiaali- ja terveysministeriön lupaa, tai

2) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai selvitysmenettelyä koskevan kertomuksen laatimisesta,

on tuomittava rangaistukseen siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiörikoksesta.

46 a §

Sen estämättä, mitä 46 §:ssä säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi, muualla laissa edellä mainittujen tietojen saantiin oikeutetulle viranomaiselle sekä, jos annettavat tiedot toisessa valtiossa kuuluvat salsapitovelvollisuuden piiriin, toisen valtion vakuustoimintaa valvovalle viranomaiselle.

46 b §

Sen estämättä, mitä 46 §:ssä säädetään, ulkomaisen vakuutusyhtiön on ennen liiketoimen loppuun suorittamista tai, jos ennakoilmoituksen tekeminen tuottaisi kohtuutonta hankaluutta, viipymättä liiketoimen suorittamisen jälkeen ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle, jos siltä on syytä epäillä siltä pyydettyihin palveluihin käytettävien varojen laillista alkuperää. Tehdystä ilmoituksesta ei saa kertoa ilmoituksen kohteelle.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi säilytet-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tävä ja annettava ministeriölle sen pyynnöstä kaikki käytettävissään olevat tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä asian selvittämiseksi.

Ministeriön on ilmoitettava asiasta edelleen asianomaiselle esitutkintaviranomaiselle, jos ministeriöllä on ulkomaisen vakuutusyhtiön ilmoituksen tai tarkastustoiminnassaan saamiensa tietojen nojalla perusteltua aiheutta epäillä, että ulkomaisen vakuutusyhtiön palveluja käytetään tai aiotaan käyttää rikollisesta toiminnasta peräisin olevien varojen todellisen luonteen, alkuperän tai sijainnin taikka niihin kohdistuvien määräämistointen tai oikeuksien peittämiseen tai häivyttämiseen.

Ministeriöllä on oikeus 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa antaa ulkomaiselle vakuutusyhtiölle määräys pidäytyä suorittamasta liiketoimintaa enintään seitsemän päivän ajaksi, jos tällainen pidäytyminen on tarpeen esitutkintatoimenpiteitä varten.

Ministeriölle, ulkomaiselle vakuutusyhtiölle sekä niiden puolesta vilpittömässä mielessä toimineille henkilöille ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivin (91/308/ETY) täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset antaa ministeriö.

47 §

Valtioneuvoston tai sosiaali- ja terveysministeriön päätös tai määräys, joka on annettu 17 §:n 3 momentin, 23 tai 25 §:n, 26 §:n 1—3 momentin tai 27 §:n nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

47 §

Valtioneuvoston tai sosiaali- ja terveysministeriön päätös tai määräys, joka on annettu 17 §:n 3 momentin, 23 tai 25 §:n, 26 §:n 1—3 momentin, 26 a §:n, 26 c §:n 2 momentin, 27 §:n taikka 46 b §:n 1, 2 tai 4 momentin nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

48 a §

Tämän lain säännöksistä voidaan asetuksella säätää sellaisia poikkeuksia, jotka johtuvat kansainvälisen sopimuksen määräyksistä tai vieraan valtion kanssa tehdystä vastavuoroisesta sopimuksesta.

Rinnakkaisvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen ja matkailijoille annettavan avun osalta voi sosiaali- ja terveysministeriö myöntää sellaisia poikkeuksia tämän lain säännöksistä tai antaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sellaisia tarkempia määräyksiä, jotka johtuvat Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ulkomaiseen vakuutusyhtiöön, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty lupa harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa, sovelletaan mainitun ajankohdan jälkeen tätä lakia, jollei jäljempänä tästä laista muuta johdu.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan toimilupahakemuksen osalta 7 a §:ssä tarkoitettu kuuden kuukauden määräaika lasketaan aikaisintaan lain voimaantulosta.

Ulkomaisella vakuutusyhtiöllä, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on sosi-aali- ja terveystieteiden ministeriön pitämään toimiluparekisteriin merkityn toimiluvan mukainen oikeus vakuutusliikkeen harjoittamiseen. Ministeriön on kuitenkin kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta merkittävä pitämänsä toimiluparekisteriin yhtiön harjoittaman toiminnan perusteella ja yhtiötä kuultuaan ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joiden mukaista toimintaa yhtiö saa tästä merkinnästä tiedon saatuaan harjoittaa. Jos toimiluvan sisällöstä syntyy erimielisyyttä, asian ratkaisee valtioneuvosto.

Sen estämättä, mitä 3 §:n 4 momentissa säädetään, ulkomainen vakuutusyhtiö, vakuutusyhtiöt tai vakuutusyhtiöt ja vakuutusyhdistykset yhdessä saavat edelleen omistaa ne osakkeet tai osuudet, jotka ne saivat laillisesti omistaa ennen tämän lain voimaantuloa. Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhdessä omistamien osakkeiden tai osuuksien määrä tai laissa tarkoitettu määräysvalta ylittää tämän lain voimaan tullessa laissa säädetyt enimmäismäärät, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhteinen osuus omistettavan yhteisön osakkeista, osuuksista tai määräämisvallasta ei saa nousta tämän lain voimaan tullessa olleesta määrästä. Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhteinen osuus on tämän lain voimaantulon jälkeen alentunut, mutta edelleen ylittää laissa säädetyt enimmäismäärät, tämä osuus ei enää saa nousta näin alentuneesta määrästä. Ministe-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

riö voi hakemuksesta antaa luvan poiketa siitä, mitä tässä momentissa säädetään.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta saatettava sen Suomen edustuston peruspääoma, vakuus, toimintapääoma ja vakavaraisuus vastaamaan tämän lain 13—13 c §:ssä asetettuja vaatimuksia.

EUROOPAN YHTEISÖJEN VAHVISTAMAT VAKUUTUSLUOKAT**Vahinkovakuutusluokat**

1. **Tapaturmat** (mukaan lukien työtapaturmat ja ammattitaudit)
 - kiinteät rahalliset etuudet
 - vahingonkorvauksen luonteiset etuudet
 - kahden edellisen yhdistelmät
 - matkustajille aiheutuneet vammat
2. **Sairaus**
 - kiinteät rahalliset etuudet
 - vahingonkorvauksen luonteiset etuudet
 - kahden edellisen yhdistelmät
3. **Maa-ajoneuvot** (paitsi rautateiden liikkuva kalusto)
Kaikki vahingot, jotka aiheutuvat
 - maalla käytettäville moottoriajoneuvoille
 - muille maa-ajoneuvoille kuin moottoriajoneuvoille
4. **Rautateiden liikkuva kalusto**
Kaikki rautateiden liikkuvalla kalustolla aiheutuvat vahingot.
5. **Ilma-alukset**
Kaikki ilma-aluksille aiheutuvat vahingot.
6. **Alukset** (meri-, järvi-, joki- ja kanava-alukset)
Kaikki vahingot, jotka aiheutuvat
 - joki- ja kanava-aluksille
 - järvioluksille
 - merialuksille
7. **Kuljetettavat tavarat** (mukaan lukien kauppa- ja matkatavarat sekä kaikki muut tavarat)
Kaikki kuljetettaville tavaroille tai matkatavaroille aiheutuneet vahingot kuljetustavasta riippumatta.
8. **Tulipalo ja luonnonvoimat**
Kaikki omaisuudelle (paitsi 3, 4, 5, 6, 7 luokkaan sisältyvälle) aiheutuneet vahingot, joiden syynä on:
 - tulipalo
 - räjähdys
 - myrsky
 - muut luonnonvoimat kuin myrsky
 - ydinvoima
 - maan vajoaminen
9. **Muut omaisuudelle aiheutuneet vahingot**
Kaikki omaisuudelle (paitsi 3, 4, 5, 6 ja 7 luokkaan sisältyvälle) aiheutuneet vahingot, joiden syynä on raesade tai halla tai jokin muu kuin 8 kohdassa mainittu tapahtuma, kuten varkaus.

10. Moottoriajoneuvovastuu

Kaikki vastuut, jotka aiheutuvat maalla (mukaan lukien rahdinkuljettajan vastuu) käytettävien moottoriajoneuvojen käytöstä.

11. Ilmakuljetusvastuu

Kaikki ilma-alusten käytöstä (mukaan lukien rahdinkuljettajan vastuu) aiheutuvat vastuut.

12. Vastuu aluksista (meri-, järvi-, joki- ja kanava-aluksista)

Kaikki laivojen, alusten tai veneiden käytöstä merellä, järvillä, joilla tai kanavilla aiheutuneet vastuut (mukaan lukien rahdinkuljettajan vastuu).

13. Yleinen vastuu

Kaikki muut kuin 10, 11 ja 12 kohdassa mainitut vastuut

14. Luotto

- maksukyvyttömyys (yleinen)
- vientiluotot
- osamaksuluotot
- kiinnitysluotot
- maatalousluotot

15. Takaus

- takaus (välitön)
- takaus (välillinen)

16. Muut varallisuusvahingot

- työttömyysriskit
- tulojen riittämättömyys (yleinen)
- huono sää
- etuuksien menetys
- jatkuvat yleiskulut
- ennakoimattomat liikekulut
- markkina-arvon lasku
- vuokran tai tulojen menetys
- muut kuin yllä mainitut välilliset kaupalliset tappiot
- muut kuin kaupalliset taloudelliset tappiot
- muunlaiset taloudelliset tappiot

17. Oikeusturva

Asianajo- ja oikeudenkäyntikulut

18. Matka-apu

Niille henkilöille annettava apu, jotka joutuvat vaikeuksiin ollessaan matkoilla, poissa kotoaan tai poissa vakinaisesta asuinpaikastaan.

Henkivakuutusluokat 1—4

1. Seuraavat vakuutusliikkeen lajit, milloin niitä harjoitetaan sopimusperusteisesti:

(a) Henkivakuutukset eli erityisesti seuraavat vakuutukset: vakuutus elämisen varalta, vakuutus kuoleman varalta, vakuutus tietyn eliniän saavuttamisen tai sitä aikaisemman kuoleman varalta, henkivakuutus vakuutusmaksujen palautuksin.

(b) Eläkevakuutukset.

(c) Henkivakuutusyhtiön henki- ja eläkevakuutusliikkeen harjoittamisen ohella myöntämät muut henkilövakuutukset eli erityisesti seuraavat vakuutukset: henkilövahingon, työkyvyttömyys mukaan lukien, varalta otettu vakuutus, vakuutus tapaturman aiheuttaman kuoleman varalta, vakuutus tapaturman tai sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden tai invaliditeetin varalta.

2. Vakuutus avioliiton varalta, vakuutus syntymän varalta.

3. Vakuutukset, joita tarkoitetaan edellä 1 luokan a ja b alakohdissa ja joissa vakuutuksiin liittyvät edut on vakuutussovimuksessa sidottu tiettyjen sijoitusten kehitykseen.

4. Pysyvä sairausvakuutus
